ŁÓDZKIE CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI
I KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO
90-142 Łódź, ul. Kopcińskiego 29
sekretariat ds. doskonalenia tel./fax 42 678 10 85 e-mail:kontakt@lcdnikp.elodz.edu.pl
dyrektor tel. 42 678 33 78, fax 42 678 07 98 www.wckp.lodz.pl

Certyfikat ISO 9001:2015-10

(od 2002)

Lider ZZL w kategorii małych i średnich firm (ośmiokrotny)

Laureat Konkursu Lider Zarządzania Zasobami Ludzkimi (2002 - 2016)

Akredytacje Łódzkiego Kuratora Oświaty dla placówki doskonalenia i pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego

Microsoft in Education Global Training Partner

ZESZYT NR 31

Katalog dobrych praktyk w edukacji

Łódzki Festiwal Bibliotek Szkolnych miejscem prezentacji innowacyjności i aktywności nauczycieli bibliotekarzy i bibliotek szkolnych

ŁÓDŹ 2021

ZESZYT NR 31

Katalog dobrych praktyk w edukacji

Łódzki Festiwal Bibliotek Szkolnych miejscem prezentacji innowacyjności i aktywności nauczycieli bibliotekarzy i bibliotek szkolnych

Łódź 2021

Praca zbiorowa pod redakcją: Barbary Langner, Grażyny Adamiec i Janusza Moosa

Autorzy: Grażyna Bartczak-Bednarska (ŁCDNiKP), Berenika Biały (ZSzP nr 7 w Łodzi), Bożena Ciepielewska (SP nr 79 w Łodzi), Anna Dobrowolska (II LO w Łodzi), Jadwiga Jezierna (ZSP w Łodzi), Beata Klimczak (SP nr 160 w Łodzi), Bożena Krupa (SP nr 1 w Łodzi), Barbara Langner (ŁCDNiKP), Marcin Matusiak (XXV LO w Łodzi), Ewa Petrus (SP nr 175 w Łodzi), Elżbieta Pietrzykowska-Tomczak (SP nr 143 w Łodzi), Anna Stolarska-Depta (ZSBT w Łodzi), Beata Styrzyńska (SP nr 65 w Łodzi), Dorota Żuchowska (XXIV LO w Łodzi), Aleksandra Wielkopolan (SP nr 12 w Łodzi)

Recenzja tekstów: Barbara Langner

Korekta: Dorota Ceran i Joanna Cyrańska

Skład i łamanie: Grażyna Adamiec

Okładka: Krystyna Jankowska

© Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego 2021

Wydawnictwo i Pracownia Poligraficzna
Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego
90-142 Łódź, ul. Kopcińskiego 29
tel. (42) 678 33 78, fax. (42) 678 07 98
e-mail: wcdnikp@wckp.lodz.pl
kontakt@lcdnikp.elodz.edu.pl
www.wckp.lodz.pl

Spis treści

Słowo wstępne *5*

Biblioteka szkolna jest miejscem magicznym *6*

Janusz Moos, dyrektor Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego 6

O książkach mówić pięknie i w każdej formie…. Łódzki Festiwal Bibliotek Szkolnych „Pokochaj czytanie” *7*

Barbara Langner, ŁCDNiKP 7

Łódzki Festiwal Bibliotek Szkolnych. Zestawienie tematów festiwalowych z lat 2002-2020 ..... *15*

Zespół: Aleksandra Wielkopolan, Anna Stolarska-Depta, Bożena Ciepielewska, Ewa Petrus. Barbara Langner - koordynacja, ŁCDNiKP 15

XX Łódzki Festiwal Bibliotek Szkolnych „Pokochaj czytanie” *30*

Barbara Langner, Grażyna Bartczak-Bednarska, ŁCDNiKP 30

Projekty edukacyjne i konkursy w bibliotece XXIV Liceum Ogólnokształcącego w Łodzi *35*

Dorota Żuchowska, nauczyciel-bibliotekarz, XXIV Liceum Ogólnokształcące w Łodzi 35

Jak uczyć wrażliwości i empatii w szkole technicznej? *39*

Jadwiga Jezierna, nauczyciel bibliotekarz, Zespół Szkół Politechnicznych w Łodzi .. 39

Bibliotekarz animatorem kultury *43*

Anna Dobrowolska, nauczyciel bibliotekarz, II Liceum Ogólnokształcące w Łodzi... 43

Biblioteka szkolna czasów pandemii *48*

Anna Dobrowolska, nauczyciel bibliotekarz, II Liceum Ogólnokształcące w Łodzi... 48

A w czasie pandemii ... młodzież się nie nudzi *52*

Marcin Matusiak, nauczyciel-bibliotekarz, XXV Liceum Ogólnokształcące w Łodzi . 52

Kampania społeczna „Cała Polska czyta dzieciom” w Szkole Podstawowej nr 160 w Łodzi *54*

Beata Klimczak, nauczyciel bibliotekarz, Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi 54

„Biblioteka z dreszczykiem” – projekt zachęcający uczniów klas młodszych do czytania powieści sensacyjnych *58*

Zespół Metodyczny ŁCDNiKP Nauczycieli Bibliotekarzy ds. Projektów Edukacyjnych 58

Biblioteka szkolna kuźnią talentów *61*

Beata Styrzyńska, nauczycielka bibliotekarka, Szkoła Podstawowa nr 65 w Łodzi.. 61

Gdzie są biblioteki szkolne na miarę XXI wieku?..... 64

Bożena Krupa, nauczyciel bibliotekarz, Szkoła Podstawowa nr 1 w Łodzi 64

Mała Ojczyzna na wyciągnięcie ręki - regionalizm w bibliotece szkolnej..... 67

Ewa Petrus, nauczyciel bibliotekarz, Szkoła Podstawowa nr 175 w Łodzi 67

Filozofia i szkoła wartości w bibliotece..... 70

Berenika Biały, nauczyciel bibliotekarz, Zespół Szkolno- Przedszkolny nr 7 w Łodzi 70

Przedsiębiorczy czytelnik..... 74

Elżbieta Pietrzykowska-Tomczak, nauczyciel bibliotekarz, Szkoła Podstawowa nr 143 w Łodzi, Barbara Langner, ŁCDNiKP..... 74

Słowo wstępne

Biblioteka Szkolna może być miejscem poszukiwania przez uczących się rozwiązań problemów, miejscem kształtowania umiejętności segregowania, analizowania i syntetyzowania wiedzy i miejscem spełnienia własnych zamierzeń i marzeń.

Wszystkie najważniejsze funkcje biblioteki szkolnej w kontekście edukacji konstruktywistycznej, koncepcji kształcenia wielostronnego, założeń tutoringu były znakomicie prezentowane podczas FESTIWALI BIBLIOTEK SZKOLNYCH.

Przekazujemy Państwu materiał o dwudziestym FESTIWALU, przemyślenia organizatorów i uczestników, krótkie relacje z konkursów festiwalowych i dobre słowo o znaczeniu pracy nauczycieli edukacji czytelniczej, których pozdrawiamy i życzę im wielu dalszych sukcesów edukacyjnych.

Janusz Moos
Dyrektor
Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego w Łodzi

Biblioteka szkolna jest miejscem magicznym

Janusz Moos, dyrektor Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego

Tak ją określała Bogusia Walenta, która od nas odeszła, ale pamięć o Jej działalności edukacyjnej jest podstawą do prowadzenia wielu prac na rzecz nauczycieli bibliotekarzy i bibliotek szkolnych. W bibliotece można uczyć się analizowania informacji, ich integrowania i segregowania oraz syntetyzowania, a więc można kształtować w niej umiejętności formułowania sądów analityczno-opisowych, sądów wyjaśniających i wartościujących. Biblioteka szkolna spełnia ważną rolę w procesie kształcenia z wykorzystaniem metod stymulujących aktywność uczących się, w tym przede wszystkim metod projektowych. Nie mogę sobie wyobrazić dyskusji panelowych, burzy mózgów, pogadanek heurystycznych bez wykorzystania funkcji informacyjnej biblioteki szkolnej. Z wielką przyjemnością przekazuję kolejny materiał przygotowany przez nauczycieli pod kierunkiem doradców metodycznych i konsultantów, który może pogłębić refleksje na temat funkcji biblioteki szkolnej jako miejsca magicznego.

O książkach mówić pięknie i w każdej formie…. Łódzki Festiwal Bibliotek Szkolnych „Pokochaj czytanie”

Barbara Langner, ŁCDNiKP

Od 20 lat Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego organizuje Festiwal Bibliotek Szkolnych.

Jego inicjatorką była Bogusława Walenta, nauczyciel konsultant w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Wraz z zespołem nauczycieli bibliotekarzy realizowała ten projekt we współpracy z doradcami metodycznymi: Bogusławą Staszewską, a następnie Czesławą Siewierską. Wyjątkowa okazja skłania do przypomnienia początków przedsięwzięcia.

W broszurze „I Festiwal Bibliotek Szkolnych. Informator pofestiwalowy” czytamy: „Dlaczego Festiwal Bibliotek szkolnych? Zespół Liderów Bibliotekarzy Szkolnych zastanawiał się, jak zainteresować swoją pracą bibliotek szkolnych nie tylko uczniów, jak zwrócić uwagę społeczności szkolnej i nie tylko, na bardzo różnorodne działania bibliotekarzy, zmierzające do większego zainteresowania książką i czytelnictwem. Nikt nas, bibliotekarzy nie musiał przekonywać, że biblioteka to serce szkoły, miejsce magiczne. Chcemy, aby to miejsce tak postrzegali wszyscy. Słyszeliśmy o teatrzykach szkolnych w bibliotece, niektóre szkoły miały ekslibrisy, w innych istniały galerie nad regałami, jeszcze inne ogłaszały

konkursy młodych talentów [...]. Wniosek był jeden - w bibliotece można robić wszystko. Postanowiłyśmy to pokazać."[1]

Organizatorzy od początku starali się nadać temu przedsięwzięciu wyjątkowe znaczenie. Patronaty honorowe nad festiwalem w ciągu

[1] I Łódzki Festiwal Bibliotek Szkolnych. Informator pokonkursowy, ŁCDNiKP, 2002, s.1

20 lat pełnili: Towarzystwo Bibliotekarzy Polskich oraz Stowarzyszenie Nauczycieli Bibliotekarzy Oddział Łódź, Prezydent Miasta Łodzi, Wojewoda Łódzki, Łódzki Kurator Oświaty, Rada Miejska w Łodzi, Rektor Uniwersytetu Łódzkiego, Katedra Informatologii i Bibliologii Uniwersytetu Łódzkiego, Instytut Historii Uniwersytetu Łódzkiego, Społeczna Akademia Nauk, Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości, Łódzkie Stowarzyszenie Pomocy Szkole, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Łodzi, Narodowe Centrum Kultury. Współpracowano z Łódzkim Towarzystwem Fotograficznym, Stowarzyszeniem Twórców Kultury Kamienica 56, Towarzystwem Przyjaciół Łodzi, Centrum Inicjatyw regionalnych REGIO, Łódzkim Domem Kultury, Stowarzyszeniem Topografie, Teatrem im. Jaracza, Teatrem Arlekin.
Współorganizatorami Festiwalu były szkoły, na terenie których odbywały się przeglądy recytacji i teatrów bibliotecznych, a także podsumowania konkursów adresowanych do poszczególnych grup wiekowych. W placówkach tych spotykały się także komisje konkursowe, które oceniały prace plastyczne. Były to szkoły: Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 79 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 113 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 14 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 12 w Łodzi, Szkoła Podstawowa 169 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 44 w Łodzi (obecnie Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7), Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi, XXIII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi, III Liceum Ogólnokształcące w Łodzi, XVIII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi (obecnie Zespół Szkół Budowlano-Technicznych).

Uroczyste podsumowania Festiwalu organizowano w XXIII Liceum Ogólnokształcącym w Łodzi, III Liceum Ogólnokształcącym w Łodzi oraz Klubie Nauczyciela (w latach 2002-2013), Muzeum Miasta Łodzi (2015 r., 2017r.), Teatrze Muzycznym (2016 r., 2018 r., 2019 r.), Wojewódzkiej

Bibliotece Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego (2005 r., 2006 r.).

Nagrody dla laureatów konkursów festiwalowych przygotowywane były dzięki sponsorom, wśród których znaleźli się: Wydział Ekonomiczny Uniwersytetu Łódzkiego, Microsoft, Wydawnictwo Literatura, Wydawnictwo Hamal Andrzej Machejek, Wydawnictwo Akapit-Press, Wydawnictwo Zielona Sowa, Narodowy Bank Polski, Kino Helios. Skanska. W latach 2017-2021 głównymi sponsorami festiwalu były: Łódzkie Stowarzyszenie Pomocy Szkole oraz Wortal Literacki Granice.pl.

Efekty dwudziestu edycji konkursów festiwalowych okazały się w większości ulotne. Pozostały fotografie z przeglądów teatrzyków bibliotecznych oraz wernisaży prac plastycznych i fotograficznych. Czas przesunął w przeszłość wyjątkowe prezentacje komputerowe i słuchowiska. Przeglądając nieliczne publikacje prezentujące prace literackie i plastyczne nasuwa się uznanie dla organizatorów, którzy potrafili motywować uczniów do poszukiwań informacji w książkach i o książkach, informacji o interesujących ludziach, wreszcie poszukiwania ciekawych plenerów, w które książka lub motyw literacki dobrze się wkomponowują.

Bibliotekarze wspominając poszczególne festiwale przyznają, że tematy i zadania konkursowe zmuszały ich do poszukiwań i doskonalenia umiejętności w zakresie technologii IT, dramy, wydawania gazetki szkolnej, wykorzystania fotografii w promocji książek. Konkursy dotyczące czterech kultur w Łodzi motywowały do poznawania dziejów Łodzi oraz zwyczajów i obyczajów grup narodowościowych zamieszkujących Łódź. Wspominam konkurs dla uczniów gimnazjów z 2006 r. „Znani i nieznani łodzianie”, którego finał odbywał się w Publicznym Gimnazjum nr 3 w Łodzi, dyrektorem szkoły był pan Włodzimierz Wołczyk. Laureaci konkursu prezentowali sylwetki słynnych łodzian: fabrykantów, literatów, reżyserów, raperów, a także sylwetki członków swoich rodzin, którzy od pokoleń związani byli

z naszym miastem, a których losy okazały się niezwykle ciekawe. Festiwal podsuwał bibliotekarzom pomysły na innowacyjne formy pracy z czytelnikiem i tak jest do dzisiejszego dnia.

Prace literackie laureatów festiwali publikowane były w broszurach wydawanych przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. W publikacji pokonkursowej VII Festiwalu Bibliotek Szkolnych pod hasłem „Tyle Polski w każdym słowie" z 2008 roku odnajdujemy wiersze i fragmenty prozy, których tematem jest nasze miasto. Zadaniem uczniów było ich wyszukanie w zbiorach biblioteki oraz sporządzenie poprawnego zapisu bibliograficznego. Prace te złożyły się na interesującą antologię tekstów literackich o Łodzi.

Biorę do ręki kolejną publikację, tym razem związaną z VIII Łódzkim Festiwalem Bibliotek Szkolnych: „Rodzina w bibliotece" (2009 r.)[2]. Zawiera ona artykuły napisane przez uczniów na temat zainteresowań czytelniczych osób z ich najbliższego otoczenia. W wyobraźni widzimy wzruszające sceny rozmów w kręgu rodzinnym o książkach. Bez nich nie byłoby tych krótkich artykułów o tym, co czytają rodzice i dziadkowie, rodzeństwo uczestników konkursu. Konkurs czytelniczy stał się więc elementem ciekawego projektu społecznego, w którym dialog międzypokoleniowy odegrał znaczącą rolę. *„Hanna Ożogowska „Głowa na tranzystorach" to ukochana powieść mojej mamy…"* napisała Klaudia Janiak, uczennica Publicznego Gimnazjum nr 10 w Łodzi. *„Książka Doroty Terakowskiej „Tam, gdzie spadają anioły" ukazuje czytelnikowi dobro i zło świata. Wybrałam tę książkę, ponieważ pokazała mojej rodzinie, że warto wierzyć w to, co niewytłumaczalne. Warto pamiętać, że zło istnieje po to, by z nim walczyć."* (Partycja Adamczyk, Publiczne Gimnazjum nr 12 w Łodzi). Publikacja stanowi

[2] VIII Łódzki Festiwal Bibliotek Szkolnych. Rodzina w bibliotece. Z rodzinnej półki, ŁCDNiKP, 2009

ciekawy i wzruszający zapis dotyczący wyborów czytelniczych pierwszej dekady XXI wieku.

Wyjątkowo ciekawe prace uczniów zawiera broszura dotycząca IX Festiwalu Bibliotek Szkolnych, który odbywał się pod hasłem „Biblioteka bez granic”[3]. Uczestnicy konkursu dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych przygotowywali reportaże na temat „Gdzie mieszkają książki?”. Młodzież opisywała m.in. księgozbiory osób starszych, dla których domowe biblioteczki stanowią pamiątki przeżyć i wzruszeń. Pisano też o własnej półce z książkami „*Tak niewiele trzeba by* (książki) *otworzyły mi drzwi do marzeń i na stałe zamieszkały nie tylko w moim domu, ale i w moim sercu*” (Justyna Kowalska Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19). Autorzy reportaży odwiedzili różne miejsca związane z książkami: drukarnię, księgarnię, antykwariat, biblioteki, strych, nawet Pub Biblioteka. Nie zabrakło jednak prac, w których zauważono, że książki mieszkają w naszych głowach i sercu. Patrycja Miksa z XXVIII Liceum Ogólnokształcącego napisała pięknie: „*To nie tak, że książki mieszkają wszędzie (…) gdziekolwiek. Miejsce książek jest tam, gdzie mimo upływającego czasu ciągle traktowane są tak samo. (…) Otwórzmy serca i umysły dla bezdomnych, porzuconych książek, a będziemy dorastać, starzeć się i umierać bogatsi o wiele uczuć i mądrości*.”[4]

I takie jest przesłanie Festiwalu Bibliotek Szkolnych: *O książkach mówić pięknie i w każdej formie.*

---

[3] IX Festiwal Bibliotek Szkolnych. Biblioteka bez granic. Gdzie mieszkają książki, ŁCDNiKP, 2010

[4] X Festiwal Bibliotek Szkolnych. Biblioteka bez granic. Gdzie mieszkają książki, ŁCDNiKP, 2010, s. 1

CZYTAJMY
POEZJĘ

Łódzki Festiwal Bibliotek Szkolnych. Zestawienie tematów festiwalowych z lat 2002-2020

Zespół: Aleksandra Wielkopolan, Anna Stolarska-Depta, Bożena Ciepielewska, Ewa Petrus. Barbara Langner - koordynacja, ŁCDNiKP

Zestawienie obejmuje informacje o wszystkich dotychczasowych edycjach Festiwalu Bibliotek Szkolnych. Zawiera dane dotyczące: edycji Festiwalu, jego hasła przewodniego, tytułu projektów dla poszczególnych grup wiekowych, instytucji i stowarzyszeń współpracujących z organizatorem.

Edycja I. Rok 2002

Hasło przewodnie: W bibliotece można robić wszystko.

Adresaci:

1. Szkoły Podstawowe: Międzyszkolny konkurs teatrzyków bibliotecznych „Miniatury z literatury".
2. Gimnazja: „Exlibris w każdym gimnazjum".
3. Szkoły ponadgimnazjalne: Konkurs fotograficzny „Łódzkie klimaty" i „Ekslibris".

Współpraca: Łódzkie Towarzystwo Fotograficzne, biblioteki rejonowe, Miejska Biblioteka Publiczna im. Józefa Piłsudskiego, Teatr im. Stefana Jaracza w Łodzi. Szkoły współpracujące: Szkoła Podstawowa nr 14 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 169 w Łodzi, Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi, XLIV Liceum Ogólnokształcące w Łodzi.

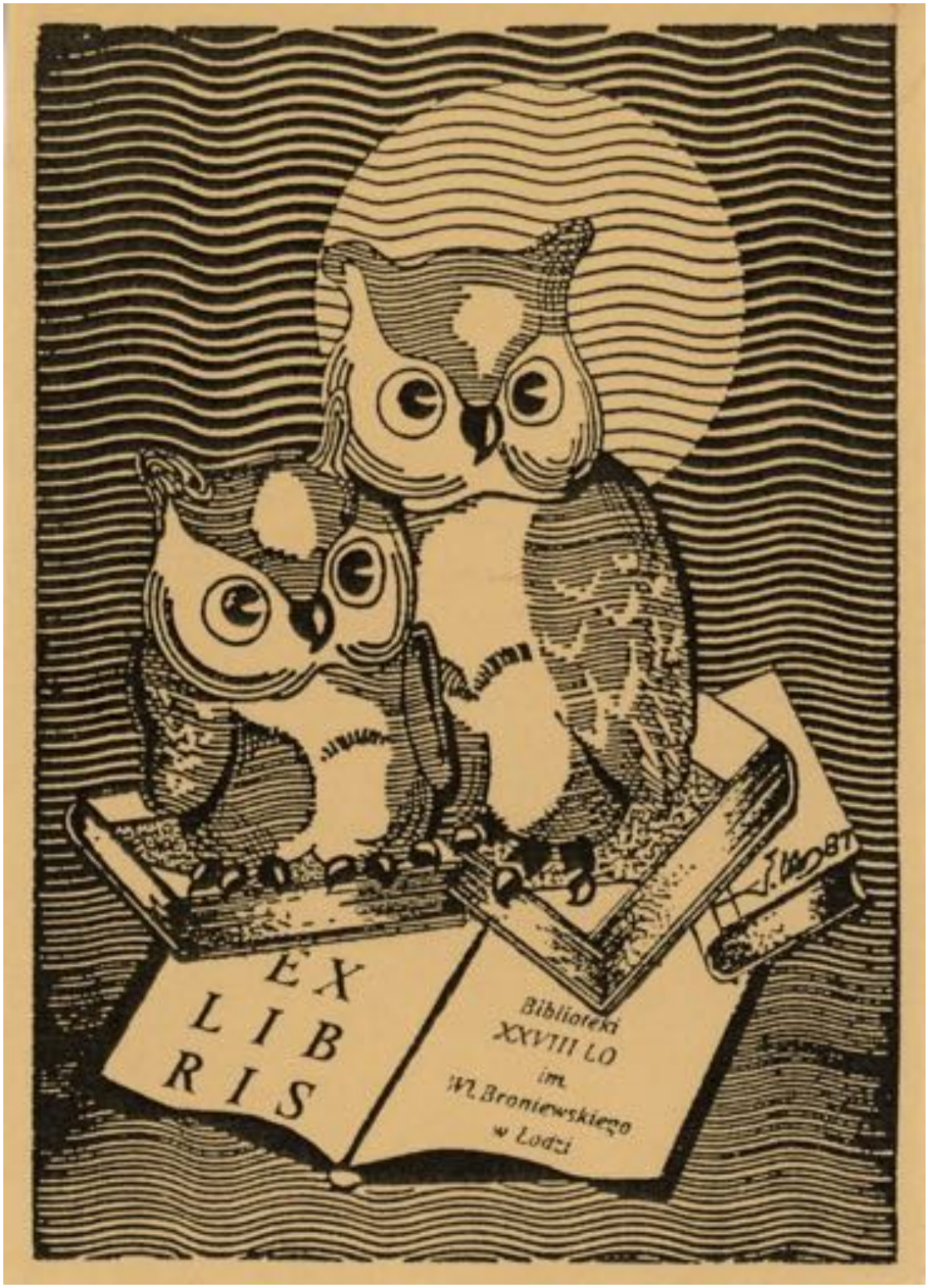

Edycja II. Rok 2003

Hasło przewodnie: W bibliotece można robić wszystko.

Adresaci:

1. Szkoły Podstawowe: Międzyszkolny konkurs teatrzyków bibliotecznych „Miniatury z literatury”.
2. Projektowanie książki artystycznej w kilku językach.
3. Szkoły ponadgimnazjalne - Konkurs fotograficzny „Łódź miasto wielokulturowe – Szukać podobieństw, rozumieć różnice”.

Współpraca: Towarzystwo Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich Oddział w Łodzi, Łódzkie Towarzystwo Fotograficzne, biblioteki rejonowe, Miejska Biblioteka Publiczna im. Józefa Piłsudskiego, Teatr im. Stefana Jaracza w Łodzi. Szkoły współpracujące: Szkoła Podstawowa nr 14 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 169 w Łodzi, Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi, XLIV Liceum Ogólnokształcące w Łodzi.

Edycja III. Rok 2004

Hasło przewodnie: Łódź miasto wielokulturowe – Szukać podobieństw, rozumieć różnice.

Adresaci:

1. Szkoły podstawowe: Konkurs teatrzyków bibliotecznych – „Zwyczaje i obyczaje czterech kultur”.
2. Gimnazja: „To jest nasze miasto” - fotoreportaż.
3. Szkoły ponadgimnazjalne: „Nasza historia - Łódź miasto wielokulturowe” - prezentacja komputerowa.

Współpraca: Łódzkie Towarzystwo Fotograficzne, biblioteki rejonowe, Miejska Biblioteka Publiczna im. Józefa Piłsudskiego, Teatr im. Stefana Jaracza w Łodzi. Szkoły współpracujące: Szkoła Podstawowa nr 14 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 169 w Łodzi, Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi, XLIV Liceum Ogólnokształcące w Łodzi, XXVIII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi, III Liceum Ogólnokształcące w Łodzi.

Edycja IV. Rok 2005

Hasło przewodnie: Miejsca pamięci pamięć miejsc - 65 rocznica likwidacji łódzkiego getta.

Adresaci:

1. Szkoły podstawowe: Projekt pomnika poświęconego mieszkańcom łódzkiego getta.
2. Gimnazja: Gazetka szkolna jednodniówka poświęcona kulturze żydowskiej.
3. Szkoły ponadgimnazjalne: Witraże nawiązujące do 65 rocznicy likwidacji getta.

Współpraca: Łódzkie Towarzystwo Fotograficzne, biblioteki rejonowe, Miejska Biblioteka Publiczna im. Józefa Piłsudskiego, Teatr im. Stefana Jaracza w Łodzi, Klub Nauczyciela ZNP w Łodzi. Szkoły współpracujące: Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi, Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi, XLIV Liceum Ogólnokształcące w Łodzi, XXIII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi.

Edycja V. Rok 2006

Hasło przewodnie: Niemieckimi śladami po Ziemi Obiecanej.

Adresaci:

1. Szkoły podstawowe: „Pięknie czytam niemieckie baśnie”.
2. Gimnazja: „Architektura pozostawiona przez niemieckich mieszkańców Łódź”.
3. Szkoły ponadgimnazjalne: „Niemieccy pionierzy przemysłowej Łodzi - prezentacja komputerowa”.

Współpraca: Biblioteki rejonowe, Miejska Biblioteka Publiczna im. Józefa Piłsudskiego, Teatr im. Stefana Jaracza w Łodzi, Klub Nauczyciela ZNP w Łodzi. Szkoły współpracujące: Szkoła Podstawowa

nr 160 w Łodzi, Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi, XLIV Liceum Ogólnokształcące w Łodzi, XXIII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi.

Edycja VI. Rok 2007

Hasło przewodnie: Rosyjskimi śladami po Ziemi Obiecanej.

Adresaci:

1. Szkoły podstawowe: Konkurs plastyczny „Rosja baśnią i bajką pisana".
2. Gimnazja: Konkurs recytatorski „Literatura rosyjska w interpretacji łódzkich gimnazjalistów".
3. Szkoły ponadgimnazjalne: „O Rosjanach w Łodzi" – prezentacja komputerowa.

Współpraca: biblioteki rejonowe, Miejska Biblioteka Publiczna im. Józefa Piłsudskiego, Klub Nauczyciela ZNP w Łodzi. Szkoły współpracujące: Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi, Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi, XLIV Liceum Ogólnokształcące w Łodzi.

Edycja VII. Rok 2008

Hasło przewodnie: Tyle Polski w każdym słowie.

Adresaci:

1. Szkoły podstawowe: „Polskie baśnie dobrze znamy" - przygotowanie kukiełki.
2. Gimnazja: „Łódź słowami malowana" – wyszukiwanie w literaturze polskiej fragmentów o Łodzi (przygotowanie antologii utworów z Łodzią w tle).
3. Szkoły ponadgimnazjalne: „Łódź- dodaj do ulubionych" Młodzieżowa encyklopedia Łodzi – przewodnik po bibliotekach miasta.

Współpraca: biblioteki rejonowe, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Józefa Piłsudskiego, Klub Nauczyciela ZNP w Łodzi, Teatr Arlekin, Szkoły współpracujące: Szkoła Podstawowa nr 113 w Łodzi, Szkoła

Podstawowa nr 160 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 179 w Łodzi, Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi.

Edycja VIII. Rok 2009

Hasło przewodnie: Rodzina w bibliotece.

Adresaci:

1. Szkoła Podstawowa: Utwory literackie czyta dziecko z rodzicem.
2. Gimnazja: Konkurs literacki na esej „Z rodzinnej półki".
3. Szkoły ponadgimnazjalne: „Książka w kadrze" - fotografia przedstawiająca sytuacje społeczne, których elementem jest książka.

Współpraca: biblioteki rejonowe, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Józefa Piłsudskiego, Klub Nauczyciela ZNP w Łodzi. Szkoły współpracujące: Szkoła Podstawowa nr 79 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr113 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi, Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi.

Edycja IX. Rok 2010

Hasło przewodnie: Biblioteka bez granic.

Adresaci:

1. Szkoła Podstawowa: „Anegdoty z biblioteki".
2. Gimnazja: „Wędrująca książka" – zorganizowanie akcji Boockrosingu w szkole lub w środowisku lokalnym (fotoreportaż).
3. Szkoła Ponadgimnazjalna: „Gdzie mieszkają książki ?" - konkurs literacki na reportaż.

Współpraca: biblioteki rejonowe, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Józefa Piłsudskiego, Klub Nauczyciela ZNP w Łodzi. Szkoły współpracujące: Szkoła Podstawowa nr 113 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 179 w Łodzi,

Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi.

Edycja X. Rok 2011

Hasło przewodnie: Biblioteka na 5.

Adresaci:

1. Szkoła podstawowa: Ilustracja do wybranej książki.
2. Gimnazja: „5 słów o książce".
3. Szkoły ponadgimnazjalne: „Czytelnik wielu bibliotek" – konkurs literacki na esej.

Współpraca: biblioteki rejonowe, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Józefa Piłsudskiego, Klub Nauczyciela ZNP w Łodzi, patronat Narodowego Instytutu Książki. Szkoły współpracujące: Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi, Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi.

Edycja XI. Rok 2012

Hasło przewodnie: Biblioteka szkolna laboratorium kultury.

Adresaci:

1. Szkoła Podstawowa: Konkurs plastyczny.
2. Gimnazja: Gra miejska oraz gra planszowa dotycząca literatury.
3. Szkoły Ponadgimnazjalne: Przewodnik po instytucjach kultury w Łodzi.

Współpraca: Biblioteki rejonowe, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Józefa Piłsudskiego, Klub Nauczyciela ZNP w Łodzi. Szkoły współpracujące: Szkoła Podstawowa nr 113 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 179 w Łodzi, Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi.

Edycja XII. Rok 2013

Hasło przewodnie: Biblioteka szkolna drogą do sukcesu.

Adresaci:

1. Szkoła podstawowa: Plakat promujący bibliotekę.
2. Gimnazja: Projekt folderu promującego bibliotekę.
3. Szkoły ponadpodstawowe: „Biblioteka szkolna najlepszą inwestycją" – projekt modernizacji biblioteki szkolnej.

Współpraca: biblioteki rejonowe, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Józefa Piłsudskiego, Klub Nauczyciela ZNP w Łodzi, Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości. Szkoły współpracujące: Szkoła Podstawowa nr 113 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 179 w Łodzi, Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi.

Edycja XIII. Rok 2014

Hasło przewodnie: Czytanie wyróżnia.

Adresaci:

1. Szkoła podstawowa: Plakat zachęcający do czytania.
2. Gimnazja: Rebus, którego rozwiązaniem był tytuł książki.
3. Szkoła ponadgimnazjalna: Fotografia z książką w roli głównej.

Współpraca: Biblioteki rejonowe, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Józefa Piłsudskiego, Klub Nauczyciela ZNP w Łodzi, Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości. Szkoły współpracujące: Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 179 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 113 w Łodzi, Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi.

Edycja XIV. Rok 2015

Hasło przewodnie: Pięknie czytam lektury.

Adresaci:

1. Szkoła podstawowa: Konkurs głośnego czytania „Pięknie czytam lektury”.
2. Gimnazja: Konkurs recytatorski: „W duecie czyta się raźniej”.
3. Szkoły ponadgimnazjalne: Konkurs recytatorski. „Pięknie czytam poezję”.

Współpraca: biblioteki rejonowe, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Józefa Piłsudskiego, Klub Nauczyciela ZNP w Łodzi.

Szkoły współpracujące: Szkoła Podstawowa nr 79 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr113 w Łodzi, Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi.

Edycja XV. Rok 2016

Hasło przewodnie: Pokochaj czytanie.

Adresaci:

1. Szkoła podstawowa: Dzienniczki lektur.
2. Gimnazja: Recenzja książki.
3. Szkoła ponadgimnazjalna: „Książka to mistrz” – esej.

Współpraca: biblioteki rejonowe, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Józefa Piłsudskiego, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Łodzi im. Prof. Tadeusza Kotarbińskiego.

Szkoły współpracujące: Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 179 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 113 w Łodzi, Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi.

Edycja XVI. Rok 2017

Hasło przewodnie: Podróże z książką.

Adresaci:

1. Szkoła podstawowa: konkurs plastyczny „Podróże w książce”.
2. Gimnazja: „Przewodnik po książce” - prezentacja.
3. Szkoły ponadgimnazjalne: „Literacka podróż po Łodzi” - fotoreportaż podpisany fragmentami utworów o Łodzi.

Współpraca: biblioteki rejonowe, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Józefa Piłsudskiego, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Łodzi im. prof. Tadeusza Kotarbińskiego, Łódzki Dom Kultury, Stowarzyszenie Twórców Kultury Kamienica 56.

Szkoły współpracujące: Szkoła Podstawowa nr 79 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 113 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi, Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi.

Edycja XVII. Rok 2018

Hasło przewodnie: Człowiek o złotym sercu, czyli bohater pozytywny w baśni, legendzie i powieści historycznej.

Adresaci:

1. Szkoła podstawowa: konkurs plastyczny „Portret bohatera pozytywnego w baśni lub legendzie”.
2. Gimnazja: Słuchowisko „Portret bohatera pozytywnego w powieści historycznej”
3. Szkoły ponadgimnazjalne: Fotografia „Żywego obrazu” dotyczącego wybranej książki historycznej.

Współpraca: biblioteki rejonowe, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Józefa Piłsudskiego, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Łodzi im. prof. Tadeusza Kotarbińskiego, Stowarzyszenie Twórców Kultury Kamienica 56.

Szkoły współpracujące: Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 179 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 113 w Łodzi,

Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi.

Edycja XVIII. Rok 2019

Hasło przewodnie: Dozwolone do lat 18, czyli książki o mnie, o tobie, o nas.

Adresaci:

1. Szkoła podstawowa: Zakładka do książki przedstawiająca bohatera książki.
2. Szkoła podstawowa klasy IV-VI: Miniatura teatralna „Porozmawiajmy o książce".
3. Gimnazja: Konkurs fotograficzny bookface promujący współczesną książkę dla młodzieży.
4. Szkoły ponadgimnazjalne: Monodram zachęcający do przeczytania współczesnej książki o młodzieży.

Współpraca: biblioteki rejonowe, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Łodzi im. prof. Tadeusza Kotarbińskiego, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Józefa Piłsudskiego.

Szkoły współpracujące: Państwowa Ogólnokształcąca Szkoła Plastyczna w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 44 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 179 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 113 w Łodzi, Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi.

Edycja XIX. Rok 2020

Hasło przewodnie: Muzyczne barwy poezji.

Adresaci:

1. Szkoła podstawowa: konkurs plastyczny na ilustrację do wiersza z motywami muzyki „Zaczaruj nutki".
2. Szkoła podstawowa klasy IV-VI „Muzyczny tomik" (ilustrowane karty do tomiku poezji).
3. Szkoła podstawowa klasy VII-VIII: Konkurs recytatorski „Usłyszeć dźwięki".
4. Szkoła ponadpodstawowa: Konkurs „Na strunach poezji" - plakat elektroniczny promujący czytanie poezji.

Współpraca: Biblioteki rejonowe, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Łodzi im. prof. Tadeusza Kotarbińskiego.

Szkoły współpracujące: Szkoła Podstawowa nr 44 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 179 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 113 w Łodzi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi, VIII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi.

Edycja XX. Rok 2021

Hasło przewodnie: Jestem Łódź!

Adresaci:

1. Szkoła podstawowa klasy I-III: Konkurs plastyczny (ilustracja) „Legendy znad Łódki".
2. Szkoła podstawowa klasy IV-VI: Konkurs plastyczny „Moje miasto w palecie barw" - projekt kartki pocztowej.
3. Szkoła podstawowa klasy VII-VIII: Konkurs recytatorski „Łódź słowami malowana".
4. Szkoła ponadpodstawowa: „Spacer tematyczny szlakiem..." - prezentacja komputerowa przedstawiająca ciekawe miejsca w Łodzi połączone wspólnym motywem.

Współpraca: Biblioteki rejonowe, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Łodzi im. prof. Tadeusza Kotarbińskiego, Łódzki Dom Kultury, Towarzystwo Przyjaciół Łodzi, Centrum Inicjatyw Regionalnych REGIO.

Szkoły współpracujące: Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 179 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 113 w Łodzi, VIII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi, Zespół Szkół Budowlano-Technicznych nr 15 w Łodzi.

.

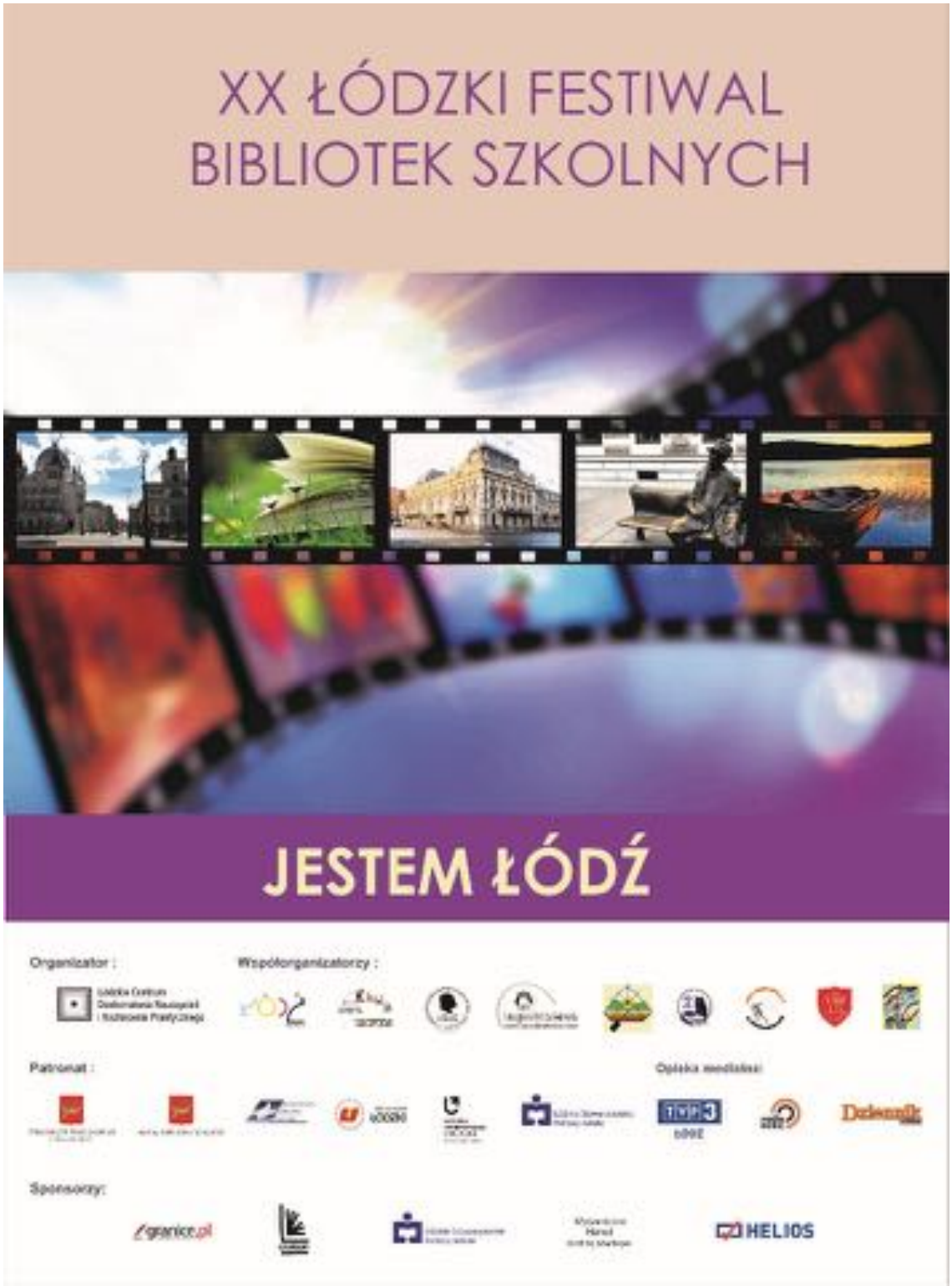
XX ŁÓDZKI FESTIWAL
BIBLIOTEK SZKOLNYCH
JESTEM ŁÓDŹ
Organizator :
Współorganizatorzy :
Patronat :
Opieka medialna:
Sponsorzy:
HELIOS

XX Łódzki Festiwal Bibliotek Szkolnych „Pokochaj czytanie”

Barbara Langner, Grażyna Bartczak-Bednarska, ŁCDNiKP

Za nami już finał XX Festiwalu Bibliotek Szkolnych. Hasło dwudziestej edycji brzmiało „Jestem Łódź”. Festiwal od wielu lat odbywa się pod patronatem Łódzkiego Kuratora Oświaty, Rektora Uniwersytetu Łódzkiego, Katedry Informatologii i Bibliologii Uniwersytetu Łódzkiego, Prezydenta Miasta Łodzi, Rady Miejskiej w Łodzi, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego oraz Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Łodzi, Łódzkiego Stowarzyszenia Pomocy Szkole, Towarzystwo Przyjaciół Łodzi. Patronat medialny sprawowały lokalne gazety oraz TVP3 i Radio Łódź.

Festiwal obejmował cztery konkursy adresowane do różnych grup wiekowych: konkurs plastyczny dla uczniów klas I-III szkół podstawowych „Legendy znad Łódki", konkurs plastyczny dla uczniów klas IV-VI szkoły podstawowej „Moje miasto w palecie barw", konkurs recytatorski „Łódź słowami malowana" oraz konkurs dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych „Spacer tematyczny szlakiem…".
Tegoroczny Festiwal należy uznać za wyjątkowy nie tylko ze względu na jubileuszowy charakter, ale także nietypowe warunki jego realizacji. W związku z pandemią od listopada 2020 roku uczniowie wszystkich typów szkół nie chodzili do szkoły, uczestniczyli w zdalnym nauczaniu.

Bibliotekarzom udało się jednak zrealizować w swoich szkołach zadania festiwalowe, co ze względu na ograniczenia stało się dla nich nowym doświadczeniem. W Festiwalu uczestniczyło 1080 uczniów z 45 szkół. Do eliminacji ogólnołódzkich zgłoszono 150 prac uczniów z klas I-III, 45 prac uczniów z klas VII-VIII, 12 prezentacji multimedialnych przygotowanych przez uczniów szkół ponadpodstawowych.

W marcu 2021 roku w formie stacjonarnej odbyły się obrady komisji konkursów plastycznych. Oczywiście członkowie komisji musieli zachować reżim sanitarny (pracowali w maseczkach i rękawiczkach, z zachowaniem dystansu społecznego). Komisje konkursu recytatorskiego „Łódź słowami malowana" oraz konkursu „Spacer tematyczny szlakiem…" spotykali się na platformie Teams, aby ocenić nadesłane przez uczniów filmy z recytacjami oraz prezentacje komputerowe. Wyłoniono 40 laureatów i wyróżnionych, którym przyznano nagrody i dyplomy. Uroczyste podsumowanie Festiwalu odbyło się w formie konferencji online dnia 22 kwietnia 2021 roku.

Spotkanie otworzył pan dyrektor Janusz Moos. Prowadziła je Grażyna Bartczak-Bednarska – doradca metodyczny i konsultant Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Prezentację przypominającą historię Festiwalu przygotowała Aleksandra Wielkopolan, nauczycielka - bibliotekarka ze Szkoły Podstawowej nr 12 w Łodzi, od 20 lat członkini Rady Programowej festiwalu. W czasie uroczystości wiele ciepłych słów organizatorzy oraz uczestnicy usłyszeli ze strony zaproszonych gości.

Na wstępie przedstawiono film z wystąpieniem Wiceprezydent Miasta Łodzi Małgorzaty Moskwy-Wodnickiej.

Głos zabrali także: prof. dr hab. Marcin Gołaszewski – przewodniczący Rady Miejskiej w Łodzi, prof.dr.hab. Małgorzata Niewiadomska-Cudak – wiceprzewodnicząca Rady Miejskiej w Łodzi, prof. dr hab. Mariola Antczak - kierownik Katedry Informatologii i Bibliologii UŁ, Barbara Suchara – Dyrektor Biura Łódzkiego Stowarzyszenia Pomocy Szkole, Marcin Paszkowski – dyrektor Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Łodzi. Obok oficjalnych gratulacji goście podzielili się własnymi wspomnieniami dotyczącymi książek, które w dzieciństwie zrobiły na nich największe wrażenie. W konferencji uczestniczyło 87 osób: laureatów i nauczycieli, którzy przygotowali uczniów do konkursów,

rodziców. Miłe słowa z podziękowaniem za ciekawe konkursy padły także ze strony dzieci i młodzieży.

Nagrody dla laureatów ufundowały łódzkie wydawnictwa: Wydawnictwo Literatura, Wydawnictwo Hamal Andrzej Machejek, Dom Wydawniczy Księży Młyn, Stowarzyszenie Inicjatyw Regionalnych REGIO. Od kilku lat głównymi sponsorami Festiwalu są Łódzkie Stowarzyszenie Pomocy Szkole oraz Wortal Literacki granice.pl.

Projekty edukacyjne i konkursy w bibliotece XXIV Liceum Ogólnokształcącego w Łodzi

Dorota Żuchowska, nauczyciel-bibliotekarz, XXIV Liceum Ogólnokształcące w Łodzi

Rok 2020 i rok 2021 poświęcone były polskim pisarzom, których sylwetki i twórczość biblioteka XXIV Liceum Ogólnokształcącego w Łodzi postanowiła uczniom tej szkoły przybliżyć. Pandemia spowodowała, że część zaplanowanych działań przeprowadzono w formie zdalnej.

Jesienią 2020 roku, postanowiłam zaciekawić uczniów twórczością patrona roku 2020 Leopolda Tyrmanda. Opracowałam projekt „Życie i twórczość Pana T". Uczniowie wykonali plakat zachęcający społeczność szkolną do udziału w projekcie, ja jako bibliotekarka wyciągnęłam z półek bibliotecznych zapomniane powieści Tyrmanda i zrobiłam wystawkę. Następnie uczestniczyliśmy w projekcji filmu „Pan T" w kinie Charlie. Na bazie filmu i wybranych źródeł przygotowałam dla uczniów test wiedzy dotyczący życia i twórczości pisarza. Projekt zakończył się wręczeniem nagród dla laureatów konkursu, a były nimi najbardziej popularne dzieła Tyrmanda powieści „Zły" oraz „Dziennik 1954".

Zainspirowana ogłoszeniem o Ogólnopolskim Konkursie *Projektanci Edukacji*, które przeczytałam na stronie Wydawnictwa Nowa Era postanowiłam przygotować z uczniami szkolny projekt. Zachęciłam do współpracy kilkuosobową grupę uczniów XXIV Liceum Ogólnokształcącego w Łodzi. Po burzliwych dyskusjach wybór padł na projekt dotyczący arteterapii. Ponieważ za cel postawiliśmy sobie walkę z depresją, naszą kampanię zatytułowaliśmy: „Antydepres- ARTY. Sztuka vs Depresja". W ramach aktywności uczniów przeprowadzono m.in. wywiad z psychologiem nt. (nie)uleczalności choroby, stworzono

prezentację multimedialną ukazującą „zainfekowany” przez depresję świat artystów i twórców literatury (znaleźli się wśród nich m.in. Ernest Hemingway, Sylvia Plath, Janusz Kosiński, Francesco de Goya, Vincent Van Gogh, Robert Schumann), oraz scenariusz spektaklu zatytułowanego: „Szalony geniusz, genialny szaleniec”. Ponieważ pandemia uniemożliwiła przedstawienie prac projektowych na forum szkoły, prezentacja i film z wywiadem zostały umieszczone na stronie i facebook'u liceum wraz z opisem całego projektu. Zbiegło się to ze Światowym Dniem Walki z Depresją obchodzonym 23 lutego. Spektakl zostanie wystawiony w szkole po powrocie do nauczania tradycyjnego. Projekt został zgłoszony do konkursu grantowego organizowanego przez Wydawnictwo Nowa Era. Nie udało się wprawdzie otrzymać nagrody w postaci dofinansowania na realizację projektu, niemniej praca nad nim była dla uczniów oraz dla mnie jako nauczyciela ważnym doświadczeniem. Młodzież stała się bardziej empatyczna, otwarta na potrzeby innych. Organizatorzy Ogólnopolskiego Konkursu Projektanci Edukacji przyznali naszemu liceum **Certyfikat “Dobrze zaprojektowana szkoła 2021”.**

Konkursy czytelnicze to ważna forma pracy biblioteki, sprzyjająca doskonaleniu umiejętności wyszukiwania informacji oraz rozwijania zainteresowań czytelniczych uczniów.

Wraz z nauczycielami historii przeprowadziłam w warunkach zdalnego nauczania Szkolny Konkurs pt. „Historyczni Patroni Roku 2020”. Pytania konkursowe ukazywały się na Teams Biblioteka przez dwa tygodnie codziennie o określonej godzinie (z wyłączeniem dni wolnych od zajęć). Uczniowie udzielali odpowiedzi na czacie. Pierwszy odpowiadający poprawnie otrzymywał trzy punkty, drugi – dwa, trzeci – jeden punkt. A oto przykładowe pytania: *Podaj nazwiska dwu polskich pisarzy/poetów, którzy w swej twórczości upamiętnili postać hetmana Żółkiewskiego. Do jakiego wydarzenia historycznego nawiązuje nazwanie Bitwy Warszawskiej „Cudem nad Wisłą”? Który z polskich*

poetów romantycznych napisał wiersz, w którym przepowiadał nadejście słowiańskiego papieża?

Po dwóch tygodniach zmagań, Szkolna Komisja Konkursowa zliczyła otrzymane przez uczestników punkty oraz wyłoniła laureatów konkursu, którzy zostali nagrodzeni ocenami z historii.

W 2021 roku mija 100 lat od urodzin wielkiego polskiego pisarza, wizjonera, filozofa i krytyka – Stanisława Lema. Aby przypomnieć uczniom, jak wiele nowego wniósł on do literatury polskiej i światowej, zorganizowałam we współpracy z nauczycielem etyki, Międzyszkolny Konkurs nt. Twórczości Stanisława Lema. Zadaniem uczestników było napisanie i nagranie fikcyjnego wywiadu z pisarzem nt. aspektów etycznych poruszanych w jego powieściach. Uczniowie wykazali się pomysłowością i poczuciem humoru. Okazało się, że wbrew moim przypuszczeniom Lem wcale nie odszedł do lamusa! Jego powieści nadal fascynują, choć może mniejszą grupę młodych czytelników, niż było to przed laty. Na nagrody zasłużyli wszyscy uczestnicy! Oprócz dyplomów otrzymali magnesy z wizerunkiem pisarza, a laureaci dodatkowo koszulki z nadrukiem przedstawiającym Lema i sentencję z jego powieści Solaris: *Wcale nie chcemy rozszerzać kosmosu, tylko rozszerzyć ziemię do jego granic*.

Jak uczyć wrażliwości i empatii w szkole technicznej?

Jadwiga Jezierna, nauczyciel bibliotekarz, Zespół Szkół Politechnicznych w Łodzi

Szkolny Konkurs Literacki to najnowszy projekt edukacyjny biblioteki szkolnej skierowany do uczniów naszej szkoły - Zespołu Szkół Politechnicznych w Łodzi. Realizowany jest we współpracy z nauczycielkami języka polskiego Dorotą Białkowską i Moniką Stępniak-Jankowską. Poszczególne jego edycje odbywają się cyklicznie, raz w ciągu roku szkolnego. Każdy konkurs poświęcony jest innemu tematowi. Do tej pory odbyły się jego dwie edycje: „Haiku, najmniejszy wiersz świata" i „Moja przestrzeń - moje emocje". Wzięło w nich udział 67 uczniów, którzy do konkursów zgłosili 76 utworów. Niektórzy uczniowie pierwsze próby literackie mieli już za sobą, inni swoich sił spróbowali po raz pierwszy.

Konkurs to nie tylko indywidualna realizacja zadań przez uczestników. Uczniowie na specjalnie zorganizowanych zajęciach mają możliwość zapoznania się ze specyfiką form literackich, będących przedmiotem konkursu. Próbując swoich sił na polu literackim mogą liczyć w każdym momencie na konsultację z nauczycielem. Młodzież uczy się wnikliwego patrzenia na otaczającą rzeczywistość i wyrażania swoich emocji za pomocą odpowiednio dobranych słów. Poznaje siłę i moc przekazu literackiego. Doskonali umiejętność opisywania otaczającej rzeczywistości, jak również ubierania własnych emocji w literackie słowa. To niezwykle cenna umiejętność, pozwalająca na rozbudzenie wrażliwości na drugiego człowieka i poznanie samego siebie.

Każda edycja kończy się starannie przygotowanym podsumowaniem konkursu, w którym biorą udział uczniowie, dyrekcja szkoły i zaproszeni

goście. Na podsumowaniu nagradzani są laureaci oraz prezentowane są nagrodzone i wyróżnione utwory literackie. Laureaci otrzymują również specjalnie na tę okazję przygotowaną przez bibliotekę szkolną publikację pokonkursową, w której znajdują się nagrodzone i wyróżnione prace konkursowe oraz dodatkowo utwory uczestników konkursu wskazane przez jury do publikacji. Do redakcji publikacji pokonkursowej biblioteka szkolna zaprasza uczniów i absolwentów szkoły, którzy swoimi autorskimi fotografiami ilustrują utwory literackie swoich koleżanek i kolegów.

Do tej pory młodzież w zadaniach konkursowych mierzyła się z różnymi formami poezji. W konkursie „Haiku, najmniejszy wiersz świata" uczestnicy musieli podporządkować się ścisłym rygorom japońskiej nierymowanej miniaturze poetyckiej, składającej się najwyżej z 17 sylab rozpisanych na wersy 5-7-5. Istotne było przedstawienie w zwięzłej i oszczędnej formie literackiej mini obrazu rzeczywistości dziejącej się „tu i teraz" w taki sposób, aby czytelnik mógł zobaczyć nie tylko przedstawiony obraz, ale i przywołać znany sobie dźwięk, smak, dotyk, czy zapach. W haiku nie chodziło o opisanie emocji, ale o jej wywołanie u odbiorcy. I uczniowie poradzili sobie z tym wyzwaniem znakomicie.

W konkursie „Moja przestrzeń, moje emocje" najważniejsze były natomiast emocje autorów wierszy, zarówno te odnoszące się do świata zewnętrznego, jak i te które definiują samego autora i przynależą w bardzo intymny sposób tylko i wyłącznie do niego. W efekcie utwory zgłoszone do tego konkursu stanowiły niezwykły zbiór emocji ubranych w słowa. Były próbą wyartykułowania lęków i niepokojów, ale, choć dużo rzadziej, i radości z codziennych chwil. Przeważały tematy związane z poszukiwaniem sensu życia, odnajdywaniem własnej życiowej drogi, jak również związane z walką z przeciwnościami losu. Poezja młodych ludzi pokazała autentyczne cierpienie, ból, rozgoryczenie i lęki. Mówiła o budowaniu murów między ludźmi, ale i o próbie ich obalania. W wierszach można było dostrzec też troskę o los naszej planety. Padały pytania o postawy ludzi

wobec nieznanego, obcego i nieoczekiwanego. Pytania o tolerancję, empatię i przyzwoitość.

Pisanie wierszy to proces, który pozwala nazwać emocje, zarówno te pozytywne, uskrzydlające człowieka, jak i negatywne, dręczące jego umysł i ciało. Dzięki pisaniu poezji łatwiej je poznać i oswoić. Proces twórczy pozwala cieszyć się pozytywnymi odczuciami, ale też ma moc uruchomiania siły do pokonywania negatywnych emocji. Pisanie wzbogaca piszącego i pozwala spojrzeć na wiele spraw z dystansem. Dlatego biblioteka szkolna zachęca młodzież do próbowania swoich sił w tej wdzięcznej i zarazem delikatnej materii, jaką jest pisanie poezji.

Biblioteka szkolna od wielu lat angażuje się w realizację projektów edukacyjnych skierowanych do uczniów. Mają one różny charakter i zasięg. Od małych, szkolnych przedsięwzięć, po duże projekty o zasięgu wojewódzkim. Realizacja projektów edukacyjnych dla młodzieży zawsze przynosi ogromną satysfakcję. Ale to te małe, szkolne przedsięwzięcia przynoszą najwięcej pozytywnych emocji. Możliwość patrzenia na rozwój umiejętności uczniów i na radość połączoną ze zdziwieniem z odkrywania w sobie pierwiastku twórczego jest bezcennym doświadczeniem i staje się inspiracją do podejmowania kolejnych edukacyjnych wyzwań.

Laureaci konkursu literackiego *Haiku, najmniejszy wiersz świata* zorganizowanego przez bibliotekę Zespołu Szkół Politechnicznych w Łodzi:

Lśniący autobus

pośród ulic wieczorem

ciemność nastaje

Autor: Mateusz Idczak, Zespół Szkół Politechnicznych w Łodzi

Jesienny ranek

nad kolorową drogą

cichy szum wiatru

Autor: Damian Komorowski, Zespół Szkół Politechnicznych w Łodzi

Bibliotekarz animatorem kultury

Anna Dobrowolska, nauczyciel bibliotekarz, II Liceum Ogólnokształcące w Łodzi

Szkoła cały czas się zmienia, zmieniała się młodzież, to co było dobre i sprawdzało się kiedyś nie sprawdza się teraz. W nasz zawód wpisana jest umiejętność wyszukiwania informacji oraz kształtowanie zainteresowań czytelniczych młodych ludzi.

Jeszcze kilka lat temu biblioteki rzadko prowadziły działania marketingowe, rzadko wychodziły z inicjatywami na zewnątrz. Może dlatego, że nie było to konieczne. Ludzie kiedyś książki czytali, nie trzeba było ich do tego specjalnie zachęcać. Gdy zaczynałam pracę jako nauczyciel-bibliotekarz biblioteka po prostu w szkole była. Ja tylko sprawiłam, że ożyła, zaczęła być widoczna na zewnątrz. Jest mi przyjemnie, gdy słyszę, że gdyby nie biblioteka to w szkole nic by się nie działo.

A jak to wszystko się zaczęło? - na początku skromnie.

Na początku była to jedna impreza w roku, potem w semestrze, a teraz niekiedy jedna w miesiącu. Zawsze chciałam, żeby szkoła była nie tylko miejscem, gdzie młodzież przychodzi zdobywać wiedzę, ale także, aby kształtowała nowe kompetencje, aby uczniowie nabywali umiejętności bycia w grupie, współzawodnictwa, nauki poprzez zabawę. Przez długi czas organizując przeróżne tematyczne przedstawienia, pokazywałam, że literaturą i szeroko kulturą można się bawić, a przy okazji poznawać ją. Przygotowywałam przedstawienia o Tuwimie, Gałczyńskim, „Zaduszki poetyckie”, montaże świąteczne, szkolne Walentynki, imprezę z okazji Trzeciego Maja, happening na zakończenie roku.

W pewnym momencie zauważyłam, że czas zmienić formułę imprez. Dlatego zaczęłam poszukiwać inspiracji i nowych sposobów rozruszania młodzieży. Starałam się śledzić propozycje innych nauczycieli, pedagogów zarówno w prasie papierowej jak i w Internecie. Wybierałam szkolenia, które mogły być inspirujące. Czasami wystarczy jakieś sformułowanie, krótkie zdanie, aby zrodził się pomysł na jakieś ciekawe przedsięwzięcie. Za każdym razem analizuję, czy dany pomysł będzie atrakcyjny, czy się spodoba młodzieży, czy będzie pozytywny odzew.

W ten sposób zaczęły powstawać wystawy połączone z konkursami, ciasteczka z wróżbami, młodzież układała choinki z książek na święta, pod którymi układane były prezenty - książki „niespodzianki”. Krótkie wydarzenia, podczas których młodzież bawiła się w czasie przerw były

ciekawym akcentem Andrzejek czy Mikołajek, Halloween, Dnia Czekolady. Do tego dochodziła reklama wydarzenia, co jest kwestią kluczową. Zgodnie z zasadą „reklama dźwignią handlu", produkt dobrze, intrygująco, atrakcyjnie opakowany lepiej się sprzedaje. Na przykład książki „niespodzianki" dobrze zareklamowane zachęcały choćby do wejścia do biblioteki, a to już jest sukces.

Gdy Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej ogłaszał Narodowe Czytanie konkretnej lektury, ja na koniec września na Dzień Chłopaka ogłosiłam „Męskie czytanie przy kawie", podczas którego nauczyciele - panowie czytali swoje ulubione lektury. Gdy szkoła otrzymała dotację z Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa zorganizowałam wiele imprez czytelniczych. Dzięki temu pojawiły się w bibliotece dekoracje: poduchy i torby z graficzną ilustracją książek, zdjęcia z cyklu „Ubierz się w książkę".

W ubiegłym roku skorzystałam z uprzejmości koleżanki, która udostępniła mi scenariusz gry bibliotecznej i zorganizowałam w swojej bibliotece escape room zarówno dla uczniów jak i nauczycieli. Wcześniej byłam z grupą „Przyjaciół biblioteki" w Bibliotece Pedagogicznej na escape roomie. Sama też organizuję gry szkolne na Tydzień Zakazanych Książek, „Znajdź worek Mikołaja" czy na Dzień Czekolady. Jeśli jakaś impreza staje się cykliczną należałoby ją modyfikować, zmieniać, aby nie stała się nudna. Tak jest z Dniem Czekolady czy Tygodniem Książek Zakazanych. Mam w tej materii sprzymierzeńca (pana konserwatora), na którego zawsze mogę liczyć, ilekroć przyjdzie mi do głowy jakiś szalony pomysł zgłaszam się do niego, a on tworzy dla mnie różne pomoce. Tak było z klatką na książki zakazane, ze stojakiem, na którym wisiały książki na Dzień Książki i Praw Autorskich, nie wspomnę o regale bookcrossingowym czy o kole fortuny, ale i mniejszych rekwizytach jak kłódki, tablice itp. Ważnym elementem przygotowania uczniów do odbioru kultury są spotkania z pisarzami i twórcami kultury. Uczniowie mojej szkoły mieli okazję uczestniczyć w takich spotkaniach organizowanych przez szkolną

bibliotekę. Zachęcam uczniów do udziału w konkursach międzyszkolnych. Prowadzę gazetkę szkolną, stronę internetową swojej biblioteki, Facebooka bibliotecznego, który zaczął działać rok przed uruchomieniem oficjalnego Facebooka szkoły.

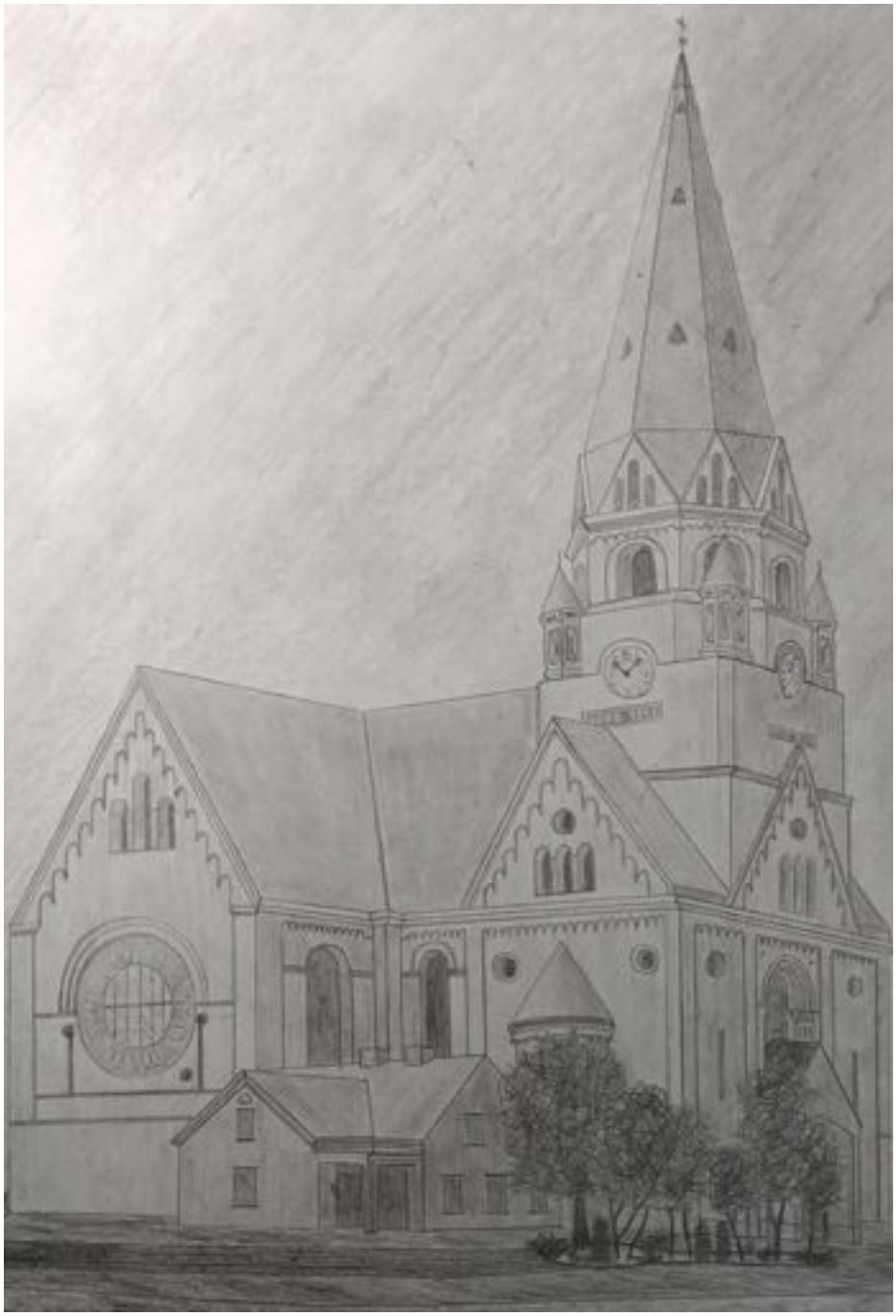

Sądziłam, że rok szkolny 2020/2021 zacznę tradycyjnie Tygodniem Zakazanych Książek. Przeglądając Internet przeczytałam tekst na temat blackout poetry i zapisałam sobie w pamięci, że jeśli nadarzy się

odpowiednia okazja to zorganizuję taki konkurs. Nie sądziłam, że stanie się to tak szybko. Kiedy w mojej szkole poszukiwano pomysłu na obchody 210 rocznicy urodzin Juliusza Słowackiego, już wiedziałam, że to dobry moment. Zainteresowanie uczniów było bardzo duże, powstało wiele ciekawych prac.

I tak, kiedy wydaje się, że już nic nowego nie można zaproponować uczniom, aby zachęcić ich do czytania, to rodzą się nowe pomysły. Wtedy odkładam papiery na bok i wszystkie siły kieruję na realizację kolejnego przedsięwzięcia.

Biblioteka szkolna czasów pandemii

Anna Dobrowolska, nauczyciel bibliotekarz, II Liceum Ogólnokształcące w Łodzi

Praktycznie od 2020 biblioteki szkół ponadpodstawowych funkcjonują w ciągłej kwarantannie, przynajmniej te w szkołach ponadpodstawowych. Wypożyczenia niewielkie, bo komu chciałoby się przyjeżdżać specjalnie do szkoły po książki. Zadaję sobie ciągle pytanie, co zrobić by o bibliotece nie zapomniano. Gdy wróciliśmy we wrześniu na chwilę do szkoły, widziałam jakie szkody poczyniła pandemia w relacjach uczeń - bibliotekarka. Czy da się odbudować relacje?

Zarówno w roku ubiegłym, jak i teraz zastanawiałam się, jak dotrzeć do potencjalnych czytelników czy chociażby sympatyków. Dlatego zamiast oddać się w tym czasie pracom wewnątrz biblioteki starałam się pokazywać, że biblioteka cały czas działa, jest aktywna. Muszę tu podkreślić znaczne wsparcie ze strony pani Dyrektor II Liceum Ogólnokształcącego w Łodzi, mogę wręcz powiedzieć, że sama uczestniczyła w każdym podejmowanym przeze mnie przedsięwzięciu.

Dużą pomocą w poszukiwaniu pomysłów na projekty okazały się webinaria proponowane przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, redakcję „Biblioteki w Szkole" czy inne instytucje. Dzięki nim poznałam wiele narzędzi, które mogłam wykorzystać do komunikacji z uczniami, a także wymianie pomysłów i doświadczeń z innymi bibliotekarkami m.in. na „Forum bibliotekarskim" (ŁCDNiKP) lub portalu „Lustro Biblioteki".

Jeszcze na wiosnę roku ubiegłego tworzyłam w programie Genially prezentacje, krótkie filmiki o bibliotece, włączyłam się w promocję szkoły. Zachęcałam do udziału w międzyszkolnych konkursach co było

bardzo trudne, ale jednak odniosło pozytywny rezultaty. Uczniowie mojej szkoły zdobywali nagrody i wyróżnienia. W normalnych okolicznościach nie zdecydowałabym się na nagranie filmiku z recenzjami książek i upublicznieniu go na Facebooku szkoły, a teraz to zrobiłam. Propozycje lektur na długie weekendy czy święta w Padlecie stały się standardem.

W listopadzie i grudniu poprosiłam koleżanki i kolegów ze szkoły, aby podzielili się z czytelnikami swoimi ulubionymi książkami, tymi do których wracają i te które wzbudziły największe emocje pozytywne lub negatywne, nazwałam to „Moja książka Naj". Na moją prośbę odpowiedziała połowa rady pedagogicznej włącznie z dyrekcją. W ten sposób uczniowie mogli zobaczyć co nauczyciele robią w wolnym czasie, że książka stanowi ciekawą alternatywę dla komputera czy smartfonu. Potem zaproponowałam młodzieży klika innych projektów, wszystko na profilu szkoły, które okazało się, że śledzą nie tylko uczniowie, ale i absolwenci.

Muszę przyznać, że moja działalność w okresie pandemii była bardzo aktywna i twórcza.

I tak: co roku w grudniu obchodzimy święto szkoły, ponieważ w tym roku zostaliśmy pozbawieni możliwości spotkania, a opiekuję się kroniką szkoły i mam dostęp do zdjęć, zrobiłam wspomnieniowy montaż filmowy. Podobnie postąpiłam ze zdjęciami studniówkowymi, aby chociaż w ten sposób zaakcentować tradycyjny czas studniówek.

Przed świętami Bożego Narodzenia opublikowałam prezentację w Genially na temat zwyczajów świątecznych, najbardziej znanych kolęd i pastorałek. W styczniu, aby przypomnieć uczniom jak wygląda szkoła rozpisałam „Quiz wiedzy o szkole". Zrobiłam wiele zdjęć charakterystycznych miejsc, punktów, elementów wystroju klas i przez parę tygodni publikowałam je na facebook'u szkoły. Okazało się, że w konkursie wzięli udział nie tylko uczniowie, ale i absolwenci.

Na koniec zaprosiliśmy zwyciężczynie po nagrody, a absolwentkę na sentymentalny spacer po szkole z wychowawczynią.

Gdy przyszła wiosna zaproponowałam konkurs „Znaki wiosny", dzięki temu uczniowie, a także absolwenci przysłali urokliwe zdjęcia budzącej się do życia przyrody.

I jeszcze jeden wiosenny projekt „Zdrowy styl życia na wiosnę", zapoczątkowany prze Panią Dyrektor. W tym projekcie chodziło o to, aby pokazać jak wyjść z zimowego letargu i rozruszać się nieco w pandemii. W ramach tego zadania, tu muszę podziękować za duży odzew ze strony nauczycieli wychowania fizycznego, powstały prezentacje na temat zdrowego stylu życia, a przede wszystkim liczne filmiki począwszy od zdrowych sałatek, wiosennego makijażu, wiosennych spacerów i ruchu tanecznego.

Nie pozwalam zapomnieć o bibliotece publikując na Facebooku chociażby filmiki o procedurach covidowych na terenie biblioteki. Na Dzień Czytania Tolkiena dzięki wiedzy zdobytej na webinariach zrobiłam tolkienowski pokój zagadek, a z okazji Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich prezentację na temat korzystania z materiałów umieszczanych w Internecie dla uczniów i nauczycieli, a także doblle o książce.

W szkole zajmuję się również redakcją szkolnej gazetki. Coraz trudniej je tworzyć chociażby ze względu na wspomniane prawa własności i brak młodzieży, ale udało mi się zredagować w tym roku szesnaście gazetek na różne aktualne tematy.

Zorganizowanie pracy z czytelnikiem w okresie pandemii było dla mnie wyzwaniem. Cieszę się , że znalazłam sposób na potrzymanie kontaktów z uczniami, przygotowanie działań wpisanych w tradycję szkoły i biblioteki oraz promowanie książek w sposób innowacyjny, z wykorzystaniem technologii IT. Okres ten to także dla mnie czas intensywnej nauki i zdobywania nowych umiejętności. Ważnym dla

mnie wnioskiem jest to, że w każdych warunkach trzeba starać się wykonywać swoje zadania. Bo szkoła musi żyć, musi się rozwijać, nadążać za nowinkami technicznymi, aby cały czas być atrakcyjną dla coraz bardziej wymagającego młodego pokolenia.

A w czasie pandemii... młodzież się nie nudzi

Marcin Matusiak, nauczyciel-bibliotekarz, XXV Liceum Ogólnokształcące w Łodzi

W czasie pandemii często nauczyciele bibliotekarze borykają się z dylematami czy i w jaki sposób, organizować konkursy. Musimy pamiętać, że ten czas intensywnej pracy uczniów poza godzinami lekcyjnymi nie sprzyja konkursom „wiedzowym". Planując i organizując takie przedsięwzięcia trzeba mieć na uwadze różne aktywności uczestników, które będą dla nich czystą przyjemnością.

W XXV Liceum Ogólnokształcącym im. Stefana Żeromskiego w Łodzi mimo niesprzyjających okoliczności nauczania na odległość, udało się przeprowadzić trzy konkursy. Były one przemyślane w taki sposób, by dawały uczniom możliwość rozwijania swoich pasji (a co za tym idzie były odstresowujące), były powiązane z literaturą i wykorzystaniem możliwości do komunikacji jakie daje Internet.

Pierwsze zadanie było tradycyjnym konkursem plastycznym. Uczestnicy musieli wykonać ilustrację wybranego tekstu literackiego. Wbrew pozorom cieszył się dużą popularnością i kreatywnością w podejściu do tematu. Oprócz nietypowych wyborów tekstów (np. lirycznych), pojawiały się różnorodne sposoby realizacji: od prac kredką, farbami, grafiki po prace przestrzenne. Pozwoliło nam to dostrzec upodobania czytelników i dostosować zakupy do ich potrzeb. Konkurs zatem przysporzył sporo korzyści nie tylko uczniom, którzy rozwijali swoje pasje i odstresowali się w ten sposób, ale również bibliotekarzom. Uczniowie prace mogli dostarczyć do biblioteki lub przesłać zdjęcie wykonanego dzieła mailem.

Drugie zadanie polegało na nagraniu pliku wideo z odczytem ulubionego fragmentu książki. Popularne w tradycyjnej formie konkursy

pięknego czytania idealnie sprawdzają się podczas pracy zdalnej. Przede wszystkim nie wymagają dużego wysiłku, który trzeba włożyć w przygotowanie do konkursów „wiedzowych" czy recytatorskich. Również uczestnicy podeszli bardzo kreatywnie do zadania, które przed nimi stanęło. Na czym ono polegało? Otóż nie były to nagrania samego odczytu. Włożono trud w aranżację tego, co znajdowało się za czytającymi, oprawę muzyczną czy sposób montażu nagrania. Uczestnicy zatem wykorzystali również inne umiejętności niż interpretacja głosowa tekstu, czego w warunkach stacjonarnych byśmy nie osiągnęli.

Trzeci, ostatni konkurs, polegał na wokalnej interpretacji tekstu lirycznego. Uczestnicy spośród utworów wymienionych w regulaminie poetów (np. Osiecka, Młynarski czy Tuwim), musieli wybrać i zaśpiewać jeden dowolnego autora. Co daje taki konkurs? Uczeń musi znaleźć tekst, który go zainteresuje i będzie autorstwa jednego z poetów w regulaminie, co pozwala zapoznać się z tekstem kultury, który można wykorzystać na maturze. Jednak najważniejsze pozwala rozwijać pasje wokalne uczniów. W szkole ponadpodstawowej okazji do prezentowania swego talentu jest niewiele. My ją uczniom daliśmy.

Jak widać dość łatwo można konkursy odbywające się w formie tradycyjnej zaakceptować na potrzeby sytuacji pandemicznej. Pokazujemy uczniom i społeczności szkolnej, że biblioteka to miejsce przyjazne każdemu: plastykowi, wokaliście i miłośnikowi literatury.

Kampania społeczna „Cała Polska czyta dzieciom” w Szkole Podstawowej nr 160 w Łodzi

Beata Klimczak, nauczyciel bibliotekarz, Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi

Kto czyta książki, żyje podwójnie.
Umberto Eco

Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi od wielu lat uczestniczy w ogólnopolskiej kampanii społecznej „Cała Polska czyta dzieciom”, przedsięwzięciu zapoczątkowanym 20 lat temu przez Fundację ABCXXI ,,Program Zdrowia Emocjonalnego”. Jego inicjatorką była Irena Koźmińska, założycielka i prezes wymienionej fundacji.

Głównym celem kampanii jest uświadomienie jak wielkie znaczenie dla rozwoju dziecka ma czytanie książek. Oto jak opowiedziała o tym pani Irena Koźmińska: ‚*Głośne czytanie ma magiczną moc zaspokajania potrzeb dziecka na różnych poziomach: buduje mocną więź z rodzicem, która jest podstawą dobrych kontaktów z ludźmi, zapewnia rozwój intelektualny, psychiczny i moralny. Czytając stymulujemy rozwój mózgu dziecka, uczymy je myślenia, pomagamy w doskonaleniu jego umiejętności językowych, pamięci i wyobraźni. Głośne czytanie jest też pokarmem dla psychiki. Na kolanach tatusia czy przytulone do mamy podczas wspólnego czytania dziecko czuje się bezpieczne, kochane i coraz bardziej kompetentne. To jest niezbędne tworzywo życiowej siły, optymizmu i poczucia własnej wartości*. (Guliwer, nr1/2002, s.23-24)

Realizacja ogólnopolskiej kampanii społecznej „Cała Polska Czyta Dzieciom” w Szkole Podstawowej nr 160 w Łodzi koordynowana jest przez mgr Izabelę Frankowską wicedyrektora szkoły, mgr Beatę Klimczak bibliotekarkę oraz mgr Małgorzatę Grzesiak opiekuna zespołu

muzycznego Wiolinki. Każda edycja tego projektu ma w naszej szkole odrębny temat. Po raz pierwszy podsumowanie tej kampanii zorganizowano w szkole przy ul. Andrzeja w Łodzi w roku 2006. W uroczystości uczestniczyły panie Barbara Baklińska i Grażyna Rurowicz z Fundacji ABCXXI. Ponieważ tematem przewodnim był „Kot w bajce", w czasie uroczystości czytano utwory, w których to miłe zwierzę występuje. Dzieci zamieniły się w miauczące koty, na ścianach zawisły niezliczone ilości obrazków z kotami, a szacowni goście czytali dzieciom kocie bajki i historie. Wśród zaproszonych gości znaleźli się: Małgorzata Potocka dyrektor TVP 3 w Łodzi, Iwona Bartosik przewodnicząca Rady Miejskiej w Łodzi, a także znane postacie ze świata edukacji i polityki.

Tematem przewodnim podsumowania kampanii „Cała Polska czyta dzieciom" w roku 2007 r. było: "Kacper dziecko bezpieczne na drodze". Imprezie patronowały Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego oraz Poleski Ośrodek Sztuki. Oprócz tematu

literackiego eksponowano zagadnienia bezpieczeństwa dzieci. W spotkaniu uczestniczyli Prezydent Miasta Łodzi pan Jerzy Kropiwnicki, Łódzki Kurator Oświat pani Barbara Kochanowska, przedstawiciele Rady Miasta Łodzi, dziennikarze TV3 Łódź oraz aktorzy scen łódzkich. Na widowni zasiedli także goście w mundurach policyjnych z Komendy Wojewódzkiej w Łodzi. Uczniowie z uwagą słuchali fragmentów książek, które czytali goście.

Tak więc głośne czytanie uczniom w związku z kampanią „Cała Polska czyta dzieciom" w murach Szkoły Podstawowej nr 160 w Łodzi stało się tradycją i odbywało się każdego roku.

Tematem przewodnim imprezy w roku 2017 były „Koty, kotki i kocięta". Natomiast w roku 2018 „Wesołe instrumenty". Zaproszeni goście czytali wiersze właśnie na te tematy. Byli to: Prezydent Miasta Łodzi Hanna Zdanowska, Pierwszy Wiceprezydent Miasta Łodzi Tomasz Trela, przewodniczący Komisji Edukacji Rady Miejskiej w Łodzi Sylwester Pawłowski, Marcel Szytenchelm - aktor, Krzysztof Cwynar - piosenkarz i twórca Studia Piosenki, dziennikarze TV TOYA – Kamila Basińska, redaktor Radia Łódź – Jan Targowski.

Goście czytali dzieciom wiersze o instrumentach , a uczniowie ze Szkoły Muzycznej im. H. Wieniawskiego w Łodzi zadbali o oprawę muzyczną uroczystości.

Uroczyste podsumowanie kampanii „Cała Polska czyta dzieciom" wpisało się na stałe w kalendarz imprez Szkoły Podstawowej nr 160 w Łodzi. Odbywało się co roku. Uczestniczyły w nich delegacje uczniów z innych szkół oraz zaproszeni goście, którzy związani byli z samorządem lokalnym oraz instytucjami kultury. Ich udział w tej imprezie wzmacniał przesłanie kierowane do dzieci, młodzieży oraz rodziców, że czytanie książek jest ważne.

Ostatni raz przed pandemią. podsumowanie kampanii „Cała Polska czyta dzieciom” w Szkole Podstawowej nr 160 w Łodzi odbyło się w maju 2019 r. Ograniczenia wiązane z funkcjonowaniem szkół w latach 2020 - 2021 zmusiły organizatorów do zawieszenia tego ciekawego przedsięwzięcia.

„Biblioteka z dreszczykiem” – projekt zachęcający uczniów klas młodszych do czytania powieści sensacyjnych

Zespół Metodyczny ŁCDNiKP Nauczycieli Bibliotekarzy ds. Projektów Edukacyjnych

Szwedzcy nauczyciele chwalą pozytywne efekty wykorzystania powieści sensacyjnych w rozbudzaniu zainteresowań czytelniczych dzieci. Tezę tę mieli okazję sprawdzić w roku 2019 nauczyciele łódzkich szkół. Zespół Metodyczny Nauczycieli Bibliotekarzy ds. Projektów Edukacyjnych Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego opracował i zrealizował międzyszkolny projekt „Biblioteka z dreszczykiem”.

Celem projektu było rozwijanie zainteresowań czytelniczych uczniów klas młodszych szkół podstawowych z wykorzystaniem powieści sensacyjnych oraz wzmocnienie roli biblioteki szkolnej. W projekcie uczestniczyło 113. uczniów z klas III-IV, sześciu nauczycieli bibliotekarzy oraz sześciu nauczycieli przedmiotów (nauczyciele poloniści oraz nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej). Uczniowie poznawali powieści detektywistyczne adresowane do młodego czytelnika. Wybór lektur był dowolny, ale najczęściej wybierano książki z serii „Biuro detektywistyczne Lassego i Mai" szwedzkiego pisarza Martina Widmarka oraz „Przygody detektywa Pozytywki" Grzegorza Kasdepke. W ramach projektu uczniowie uczestniczyli w zajęciach dramy zorganizowanych w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego oraz w zajęciach czytelniczych przygotowanych przez biblioteki szkolne i publiczne. W szkołach macierzystych pod opieką nauczycieli dzieci poznawały wybrane powieści, wykonywały plakaty, portrety bohaterów, komiksy, przygotowywały scenki teatralne. Uczestniczyły również w grach dydaktycznych opracowanych przez nauczycieli. Podsumowanie projektu odbyło się 1 marca 2019 roku w Centrum Zajęć Pozaszkolnych nr 1 przy ul. Zawiszy Czarnego w Łodzi. Uczestnicy zaprezentowali działania, które podejmowali w swoich szkołach. Mieli także możliwość spotkania z prawdziwymi detektywami. O swojej pracy, jej zaletach i wadach, a także nowoczesnych narzędziach pomagających w pracy detektywa opowiadali prawdziwi detektywi, właściciele firmy detektywistycznej. Zademonstrowali także nowoczesne przyrządy elektroniczne pozwalające zdobywać tajne informacje. Ich wystąpienie spotkało się z ogromnym zainteresowaniem dzieci i nauczycieli.
Ci ostatni w ankiecie ewaluacyjnej dotyczącej projektu wyrażali zadowolenie z udziału w nim. Zdobyli wiedzę na temat projektu edukacyjnego w bibliotece szkolnej. Sprawdziła się metoda pracy zespołowej oraz uczenia się we współpracy. Dla nauczycieli była ona okazją do wymiany doświadczeń oraz źródłem inspiracji.

Czy warto realizować podobne międzyszkolne przedsięwzięcia? Niewątpliwie jest to sposób na podkreślenie znaczenia książki i czytania. To także sposób na integrację środowiska czytelników bibliotek szkolnych z różnych szkół. Zbudowana przez nauczycieli sieć współpracy okazała się bardzo efektywna i będzie wykorzystywana w przyszłości.

Zespół nauczycieli - bibliotekarzy, który opracował i realizował projekt „Biblioteka z dreszczykiem” to: Magdalena Bienias (Szkoła Podstawowa nr 81 w Łodzi), Maria Bajsarowicz (Szkoła Podstawowa nr 10 w Łodzi), Laura Jabłońska (Szkoła Podstawowa nr 5 w Łodzi), Iwona Próchniak (Szkoła Podstawowa nr 24 w Łodzi), Magdalena Kuczkowska (Szkoła Podstawowa nr 169 w Łodzi), Justyna Nowak (Szkoła Podstawowa nr 52 w Łodzi). Koordynacja projektu: Barbara Langner - konsultant Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Biblioteka szkolna kuźnią talentów

Beata Styrzyńska, nauczycielka bibliotekarka, Szkoła Podstawowa nr 65 w Łodzi

Jak rozwijać kreatywność uczniów? Jak zachęcić ich do prezentowania swoich talentów? W Szkole Podstawowej nr 65 w Łodzi działania takie spotykają się z pozytywną odpowiedzią uczniów, między innymi za sprawą biblioteki szkolnej. Postrzegana jest ona jako miejsce aktywne, ciekawe i inspirujące uczniów do twórczego działania. Projekty, konkursy, happeningi składają się na systematyczną pracę biblioteki z czytelnikiem.

Od wielu lat wyjątkowym miesiącem w planie pracy biblioteki jest październik. W tym czasie bowiem w związku z Międzynarodowym Miesiącem Bibliotek Szkolnych biblioteka przygotowuje wiele ciekawych działań. We wrześniu grupa uczniów z nauczycielem bibliotekarzem planuje działania i przygotowuje plakat z aktualnym hasłem do umieszczenia w każdej sali oraz list do uczniów i wychowawców zapowiadający i zachęcający do udziału w wydarzeniach. Pakiet trafia do każdej klasy, gdzie wychowawca lub bibliotekarz odczytują zaproszenie i opis propozycji.

A oto przykłady działań z ostatnich lat.

„Wspólne czytanie” to akcja adresowana do wszystkich uczniów. Każda klasa wybiera książkę lub książki, decyduje o częstotliwości i zorganizowaniu czytania. Często do klas zapraszani byli członkowie rodzin, znajomi (w tym aktorzy, bibliotekarze) i pracownicy szkoły. Na zakończenie klasy dostarczają uzupełnione karty głośnego czytania, na podstawie których przygotowywane jest zestawienie: kto, co, kiedy i jak czytał.

Każdego roku organizowane są liczne konkursy z nagrodami, np.:

- plastyczny: Zakładka do książki, Z książką Ci do twarzy, Ilustruję utwór L. J. Kern;
- fotograficzny: Z książką mi do twarzy;
- kaligraficzny: No to się popisz!;
- czytelniczy: Prezentacja ulubionej książki.

W ciągu całego miesiąca biblioteka stara się zaskakiwać uczniów zmianą wystroju, ustawieniem dekoracji, rekwizytów, roślin oraz „szybkimi" propozycjami działań, takimi jak:

- Wyzwania czytelnicze – akcja szkolna zachęcająca do przeczytania określonej liczby książek;
- Poszukiwanie wyrazów – bicie rekordu szybkości w wyszukiwaniu wyrazów w słowniku;
- Zagadki i rebusy;
- Zinterpretowanie hasła na dany rok: Książka to przyszłość, Z książką Ci do twarzy;
- Wystawy książek: Nowości w bibliotece, 100 lat niepodległości;
- Nagrywanie recytacji lub śpiewu utworu wybranego poety (np. Ludwika Jerzego Kerna);
- Gry i zabawy literackie;
- Sentencje.

Niektóre z działań są szczegółowo przygotowane i zaplanowane, a niektóre powstają spontanicznie. Uczniowie chętnie się w nie angażują, wyczekują niespodzianek. Pochwały, nagrody, drobiazgi wręczane na podsumowanie Miesiąca Bibliotek Szkolnych są dla nich

dodatkową motywacją do uczestniczenia w wydarzeniu. Zaktywizowanie czytelników oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających uświadomieniu im ich potencjału, talentów oraz zdolności przynosi efekty. Biblioteka Szkoły Podstawowej nr 65 we współpracy z nauczycielami przedmiotów przygotowuje uczniów do konkursów międzyszkolnych dotyczących książek, ale także kultury i historii. Od 5 lat uczniowie tej szkoły są laureatami Festiwalu Bibliotek Szkolnych organizowanego przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Zbierają laury w międzyszkolnych konkursach plastycznych, teatralnych, recytatorskich. Jest to efekt systematycznej pracy nauczycieli oraz bibliotekarki, którzy potrafią dostrzegać talenty uczniów oraz motywować ich do mierzenia się z wyzwaniami.

Gdzie są biblioteki szkolne na miarę XXI wieku?

Bożena Krupa, nauczyciel bibliotekarz, Szkoła Podstawowa nr 1 w Łodzi

Gdzie są biblioteki szkolne na miarę XXI wieku?

Każdy nauczyciel-bibliotekarz wie, jak powinna wyglądać nowoczesna biblioteka szkolna. Temat omawiany jest na studiach podyplomowych z zakresu bibliotekoznawstwa, wiedzy na ten temat dostarcza także dokument opracowany w 2010 przez zespół bibliotekarzy związanych z ZNP. Bibliotekarze mają więc model nowoczesnej biblioteki w głowach i … na co dzień boleśnie zmierzają się ze szkolną rzeczywistością. Wiele bibliotek w łódzkich szkołach podstawowych boryka się ze znaczącymi brakami dotyczącymi wyposażenia w sprzęt oraz profesjonalne programy komputerowe. Bibliotekarka Szkoły Podstawowej nr 1 w Łodzi może jednak powiedzieć, że po kilku latach wytrwałych dążeń udało jej się: biblioteka w tej szkole to biblioteka na miarę XXI wieku.

Po pierwsze, księgozbiór został w znacznym stopniu wymieniony. Stało się to za sprawą rządowych programów, w których szkoła uczestniczyła: w roku 2015 - Książki naszych marzeń i w 2019 - Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa. W roku szkolnym 2018/2019 - z inicjatywy bibliotekarki szkoła wzięła udział w ogólnopolskim konkursie Empiku Tysiąc Powodów by Czytać. Dzięki współpracy z rodzicami, zaangażowaniu uczniów i rady pedagogicznej Szkoła Podstawowa nr 1 w Łodzi znalazła się wśród laureatów tego konkursu i wygrała 25 000 zł na nowe książki do biblioteki. Piękne, wybrane przez uczniów, ich rodziców i nauczycieli, książki wymusiły wyremontowanie biblioteki, co przeprowadzono ze środków finansowych szkoły.

Biblioteka Szkoły Podstawowej nr 1 w Łodzi to biblioteka częściowo skomputeryzowana, znajduje się w niej komputer z Internetem, który jest udostępniany uczniom. Komputerem wyposażonym w programy biblioteczne dysponuje także bibliotekarka. Potwierdzeniem znajomości programu komputerowego Mol Optivum i Mol Net + jest bieżąca praca tj. opracowywanie zbiorów, wydruki dotyczące stanu wartościowego i ilościowego księgozbioru. Ogólnie programy biblioteczne pomagają zarządzać księgozbiorem oraz na bieżąco monitorować jego stan. Jest to bardzo pomocne dla bibliotekarza, zwłaszcza w czasach, kiedy przybyło mu pracy w związku z obowiązkiem opracowywania i udostępniania podręczników uczniom szkoły podstawowej. Bibliotekarka systematycznie i kreatywnie wykorzystuje technikę komputerową i informacyjną w swojej pracy z czytelnikiem. Udział w warsztatach „Przygotowanie czytelnicze i informacyjne z tablicą interaktywną" i „Łódzka Platforma edukacyjna", szkolenia IT organizowane przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego w latach 2019-2021 wpływa na uatrakcyjnienie i rozszerzenie tematyki lekcji bibliotecznych, edytowanie własnych zajęć, projektowanie własnych zasobów dydaktycznych i ich upowszechnianie wśród innych nauczycieli, jak również pozwala na korzystanie z zasobów zamieszczonych w Internecie. Wiedzę pozyskaną podczas warsztatów komputerowych (np. „Nie tylko Paint", „Tworzenie interaktywnych testów i krzyżówek jako pomocy dydaktycznych", „Programy z Internetu-skąd, co i jak instalować?", „Zadbaj o kondycję komputera", „Genially", Padlet, Canva) bibliotekarka wykorzystuje do przygotowywania pomocy dydaktycznych, kart pracy, prezentacji multimedialnych, pozyskiwania darmowych programów służących optymalizacji systemu i programów antywirusowych, a także komunikowania się drogą e- mailową w czasie realizacji różnych zadań. Zajęcia biblioteczne w klasach I-VIII prowadzone są z wykorzystaniem tablicy interaktywnej oraz wspomnianych materiałów elektronicznych.

Priorytetem biblioteki pozostają: gromadzenie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych oraz rozwijanie zainteresowań czytelniczych uczniów. Biblioteka realizuje w szkole wiele działań: są to projekty szkolne i akcje (np. „Tydzień Zakazanych Książek", „Przerwa na czytanie" - ogólnopolskie bicie rekordu w czytaniu na przerwie) oraz konkursy czytelnicze (np. „Konkurs Pięknego Czytania"). Koordynuje w szkole programy realizowane przez instytucje i stowarzyszenia, współpracuje z łódzkimi muzeami i domami kultury. Była ona organizatorką konkursów międzyszkolnych: „Baśnie Andersena", „Najpiękniejsza karta świąteczna", „Najpiękniejsza ozdoba świąteczna", „Mini Playback Show", jak również aktywnie i z sukcesami przygotowuje uczniów do udziału w konkursach organizowanych przez inne instytucje.

Jakie czynniki pozwoliły zrealizować wizję nowoczesnej biblioteki w Szkole Podstawowej nr 1 w Łodzi? Zapewne aktywność i determinacja bibliotekarza, świadomość sensu podejmowanych działań i pasja. Konfucjusz powiedział: *Rób to co kochasz, a nigdy nie będziesz musiał pracować.* Nie bez znaczenia jest również umiejętność pozyskiwania w szkole oraz środowisku lokalnym sojuszników i przekonywania ich do swoich pomysłów.

Mała Ojczyzna na wyciągnięcie ręki - regionalizm w bibliotece szkolnej

Ewa Petrus, nauczyciel bibliotekarz, Szkoła Podstawowa nr 175 w Łodzi

Bibliotekarz też człowiek, więc ma swoje pasje, a pasje te przekładają się na edukacyjne działania. Moją pasją jest regionalizm: geografia, przyroda, kultura, historia naszego miasta i regionu. Od kilu lat wplatam tematy z zakresu regionalizmu do pracy bibliotekarskiej i myślę, że dzieje się to z powodzeniem. Pracuję zresztą w szkole, gdzie nie można inaczej. Szkoła Podstawowa nr 175 w Łodzi usytuowana jest bowiem w sercu Łodzi, przy ul. Pomorskiej. Zabytki oraz miejsca związane z historią i kulturą naszego miasta mamy na wyciągnięcie ręki. Nie sposób nie wykorzystać tych zasobów w pracy edukacyjnej z uczniami. W końcu zgodnie z łacińską maksymą: *Słowa uczą, przykłady pokazują* (*Verba docent, exempla trahunt*).

Zainteresowania tematyką regionalną powiodły mnie na ścieżkę doskonalenia w tym zakresie: ukończyłam studia podyplomowe Edukacja Regionalna – Dziedzictwo kulturalne w regionie na Wydziale Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego oraz wielogodzinny kurs *Media w edukacji regionalnej* (organizatorzy to Uniwersytet Łódzki oraz Międzynarodowy Zakład Nowych Mediów i Nauczania na Odległość), *Kurs rękodzieła artystycznego polskiego dziedzictwa kulturowego* – Odział Regionalny Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych oraz warsztaty *Edukacja regionalna w kształceniu humanistycznym*.
W ramach projektu *Nasza Łódź* zorganizowanego przez Urząd Miasta Łodzi poznałam metody wykorzystania teatrzyku kamishibai w edukacji regionalnej.

W 2001 r. byłam współautorką programu „Edukacja regionalna dla klas I-III", który realizowany był w Szkole Podstawowej nr 175 w Łodzi. Od wielu lat wprowadzałam na zajęciach bibliotecznych dla uczniów klas młodszych i starszych tematykę regionalną. Wyszukiwali oni informacje, dotyczące Łodzi i regionu w encyklopediach, przewodnikach, mapach, literaturze pięknej i popularnonaukowej. Na zajęciach wykorzystywano puzzle, klocki, gry karciane i planszowe, krzyżówki, karty pracy. Wiele zajęć odbywało się z wykorzystaniem tablicy interaktywnej oraz prezentacji multimedialnych, które przygotowywałam. Tematyka tych zajęć dotyczyła: legend o Łodzi, łódzkich fabrykantów, Łodzi czterech kultur, łódzkiej gwary, znanych łodzian, parków łódzkich.

We współpracy z nauczycielami naszej szkoły organizowałam spacery po ulicy Piotrkowskiej, których celem było poznanie zabytków, pomników znajdujących się na tej ulicy, miejsc związanych z pisarzami i motywami literackim. Wraz z uczniami włączaliśmy się w międzyszkolne projekty dotyczące regionalizmu. W roku 2020 –

w przygotowanie konferencji online *Dzieci - dzieciom o Kernie* w ramach projektu *Jaśnie Pan Kern* realizowanego przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. Braliśmy także udział w konkursach XX Festiwalu Bibliotek Szkolnych Pokochaj czytanie, którego hasło w roku 2021 brzmiało: *Jestem Łódź!* Organizowane przeze mnie szkolne konkursy czytelnicze bardzo często dotyczyły łódzkich pisarzy. Są to konkursy głośnego czytania, recytatorskie, konkursy wiedzy. Mam nadzieję wychować pasjonatów tematyki regionalnej. Dla zainteresowanych z klas III-IV prowadziłam czytelnicze koło biblioteczne *Detektywi łódzcy*. Przy współpracy z nauczycielem biologii panią A. Szulc prowadziłam Szkolne Koło Przyrodniczo - Regionalne *Łódzkie smaki* adresowane do uczniów klas IV-VIII. Głównym jego celem było zapoznanie uczniów z historią i bioróżnorodnością łódzkich parków.

Swoje pomysły na działania edukacyjne związane z regionalizmem oraz doświadczenia w tym zakresie opisałam w kilku publikacjach.

Wyszukujemy informacje o Łodzi w zbiorach biblioteki szkolnej [w]: Kalejdoskop Bibliotekarza 12, ŁCDNiKP

Wędrówki po Łodzi. *Edukacja regionalna w kształceniu zintegrowanym*, praca zbiorowa, umieszczono:

- *W Parku Źródliska - scenariusz lekcji* opracowano przy współpracy z B. Bielicz-Kotlarskiej,
- *Propozycje gier planszowych* opracowano przy współpracy B. Bielicz-Kotlarskiej,
- *Poznajemy okolice szkoły, Poznajemy okolice Łodzi,*
- *Informacje o łódzkich muzeach: Muzeum Książki Artystycznej, Muzeum Historii Miasta Łodzi* opracowano przy współpracy z A. Szynklewską.

Filozofia i szkoła wartości w bibliotece

Berenika Biały, nauczyciel bibliotekarz, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7 w Łodzi

Biblioteka w szkole to miejsce szczególne, o czym wie każdy, komu leży na sercu powiększenie grupy dzieci i młodzieży czytających książki. To miejsce, do którego przychodzimy po informację, ale także po intelektualną przyjemność. Nieodżałowana promotorka zawodu bibliotekarza, Bogusława Walenta powiedziała, że *biblioteka to „laboratorium kultury", a zawód bibliotekarza to powołanie do tego, aby być przewodnikiem po świecie książek, nauki i literatury*. Wśród wielu obowiązków i działań, które podejmuję w pracy, znajduję także czas na realizację swojej największej pasji, jaką jest zamiłowanie do filozofii.

Cóż ma ze sobą wspólnego filozofia i literatura?

Od wielu lat prowadzę zajęcia z elementami dociekań filozoficznych. Metodę tę wraz z przykładowym scenariuszem, opisywałam w artykule „Filozofowanie z dziećmi – nowy wymiar edukacji", zamieszczonym w czasopiśmie „Bibliotece w Szkole"[5]. Początkowo spotkania z filozofią, odbywały się w ramach edukacji czytelniczej i medialnej, później na zajęciach koła bibliotecznego „Czytam, myślę, wiem", a obecnie w ramach zajęć z etyki.

Filozofowanie, podobnie jak czytanie, pomaga dzieciom praktykować i utrwalać zdolność do głębszego myślenia. Refleksja, lepsza komunikacja i relacja z otoczeniem to jedne z bardziej oczywistych

[5] Zob. B. Biały, Filozofowanie z dziećmi – nowy wymiar edukacji, „Biblioteka w Szkole", 2007, nr 10, s.13 – 14.

dobrodziejstw tej praktyki. Zajęcia te przyczyniają się do poprawienia takich podstawowych umiejętności jak słuchanie i umiejętność wypowiadania się. Dzieci uczą się samorefleksji, zyskują wgląd w opinie innych uczestników, doświadczają zwątpienia, przez które mogą zmieniać opinie i znosić krytykę innych w sposób konstruktywny. Uczą się bronić swoich racji. Uczniowie mają okazję uporządkowywać i oceniać swoje myślenie, wyrażać swoje myśli w jasny i zrozumiały sposób.

Eksperci od edukacji wspominają również o rozwijaniu procesów mentalnych wyższego rzędu podczas tego rodzaju aktywności. Zaliczają się do nich: analiza, synteza, tworzenie nowych rozwiązań, ewaluacja, krytyczne myślenie, ocena wartości zdobytej wiedzy, konstruktywne myślenie.[6]

Punktem wyjścia do dyskusji jest zawsze tekst literacki. Może to być bardzo krótka forma lub dłuższe opowiadanie. Takim ciekawym sposobem realizacji filozofowania z dziećmi był program „Wychowanie przez czytanie", zaproponowany przez Fundację „Cała Polska Czyta Dzieciom". Decydując się na realizację programu w szkole, postanowiłam połączyć go z dociekaniami filozoficznymi. Moja szkoła już od 2005 roku współpracuje z Fundacją „Cała Polska Czyta Dzieciom". Początkowo przy realizacji programu „Czytająca Szkoła", który kontynuujemy od 2005 do dnia dzisiejszego, a w roku szkolnym 2018/2019 przy realizacji programu „Wychowanie przez czytanie – z książką w świat wartości".

---

[6] ob. Ł. Krzywoń, Filozofuj z dziećmi. Poradnik do prowadzenia filozoficznych dociekań z dziećmi i młodzieżą, Lublin 2019, s. 45-47

Co zadecydowało o tym, że podjęto realizację tego programu w szkole?

Na lekcjach języka polskiego oraz na lekcjach etyki stale podejmowana jest problematyka związana ze światem wartości moralnych. Lepsze poznanie czym jest w ogóle moralność i życie w zgodzie z wartościami, to klucz do zrozumienia zmian zachodzących w dzisiejszym świecie. Od dawna wiadomo, że dzieci i młodzież wychowują się w cywilizacji dźwięku i obrazu, obcując głównie ze środkami masowego przekazu, mniej z literaturą. Uczniowie nie są przygotowani do krytycznego i refleksyjnego myślenia. Dlatego tak ważne jest zwrócenie uwagi młodzieży na to, co jest rzeczywiście ważne w życiu, jak żyć, aby być dobrym i szczęśliwym człowiekiem?

A to możemy osiągnąć przez poznanie, czym jest wartościowe życie?

Czytanie dziecku, kontakt z dobrą literaturą, nauczanie go praktykowania wartości moralnych z własnego przekonania i własnej woli to najskuteczniejsza witamina dla jego wszechstronnego rozwoju. Wartości moralne, które są prawdziwymi drogowskazami życiowymi, ułatwią dziecku poruszanie się w skomplikowanej przestrzeni relacji międzyludzkich. Wartości to kompas, jakiego nie powinno zabraknąć żadnemu podróżnikowi, który ma wkrótce wyruszyć w wielką podróż – w samodzielne życie. To najlepsza rzecz, jaką możemy zrobić dla jego szczęścia.[7]

W programie „Wychowanie przez czytanie – z książką w świat wartość", brały udział trzy klasy szóste i jedna siódma. Na zajęciach omawiano istotę i skutki stosowania bądź zaniechanie poszczególnych wartości moralnych, na podstawie książki „Gorzka czekolada i inne opowiadania o ważnych sprawach". Zajęcia były prowadzone z zastosowaniem

[7] Zob. I. Koźmińska, Z dzieckiem w świat wartości, Warszawa 2018, s.16-17

metody dociekań filozoficznych. Na zakończenie programu uczniowie wykonywali prezentacje o wybranej wartości, które zgłoszono do ogólnopolskiego konkursu na najlepiej przedstawioną wartość moralną. Fundacja „Cała Polska czyta dzieciom" nagrodziła naszą szkołę II miejscem w konkursie.

Zdecydowanie należy powiedzieć, że realizacja zajęć w oparciu o dobrą literaturę spełniła swoje zadanie. Z przeprowadzonej ankiety ewaluacyjnej wynika, że wspomniane zajęcia dały uczniom więcej wiedzy o życiu, niż tradycyjne lekcje. Wszystkie dzieci wyraziły gotowość uczestniczenia w podobnych zajęciach w przyszłości.

Rola nauczyciela prowadzącego zajęcia, różni się od tej w tradycyjnym modelu nauczania. Prowadzący jest częścią wspólnoty rozważającej dany problem. Ma inną rolę niż pozostali, ale nie jest najważniejszy. Nauczyciel jedynie towarzyszy uczniom w ich poszukiwaniach i etapach dochodzenia do prawdy.

Istotnym wydaje się to, że uczniowie z zadowoleniem przyjmują zasadę, że na zajęciach nie ma złych odpowiedzi, każdy ma prawo wyrazić swoją opinię, wcale nie trzeba zgadzać się z większością oraz to, że nie jest za to oceniany. Uczniowie z wielką ciekawością słuchali tego, co mówią pozostali uczestnicy dyskusji. Zajęcia podsumowywali bardzo pozytywnie.

Przedsiębiorczy czytelnik

Elżbieta Pietrzykowska-Tomczak, nauczyciel bibliotekarz, Szkoła Podstawowa nr 143 w Łodzi, Barbara Langner, ŁCDNiKP

Kształtowanie postaw przedsiębiorczych uczniów to ważny element planu wychowawczego szkoły oraz wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, które realizowane są w szkołach od klasy pierwszej. Przedsiębiorczość i kreatywność wymieniane są wśród kompetencji kluczowych. Zwykle nasuwa się pytanie: na czym polega kształtowanie postaw przedsiębiorczych?

Na zajęciach dotyczących tego tematu nauczyciele proszą uczniów o wskazanie cech człowieka przedsiębiorczego. Otóż okazuje się, że ogólna wiedza nawet młodszych uczniów kojarzy człowieka przedsiębiorczego niekoniecznie z bogatym finansistą czy dyrektorem firmy. Raczej jest to osoba aktywna, pracowita, potrafiąca szybko czytać i dobrze liczyć, potrafiąca zdobywać informacje i wykorzystywać je w praktyce. To osoba twórcza, umiejąca planować i realizować swoje pomysły. Charakteryzują go również zdolności do przekonywania otoczenia do swoich pomysłów, pracy w grupie, pozyskiwania sojuszników.

Czy biblioteka szkolna i zajęcia biblioteczne wiążą się z kształtowaniem postaw przedsiębiorczych uczniów? Jak najbardziej: biblioteka szkolna jest ogniwem szkoły, realizuje jej plan wychowawczy oraz założenia doradztwa zawodowego. Można wskazać obszary działań biblioteki, które są zbieżne z założeniami wspomnianych planów. Są to:

- rozwijanie kompetencji czytelniczych uczniów;

- doskonalenie umiejętności wyszukiwania informacji w różnych źródłach wiedzy, selekcji tych informacji i krytycznej ich ocenie;
- umiejętność porządkowania informacji oraz rozpoznawania zasad ich uporządkowania;
- umiejętności komunikacyjne: formułowanie wypowiedzi, praca w grupie, prezentowanie wyników swojej pracy;
- poszerzanie wiedzy ogólnej uczniów.

Czytanie książek rozwija wyobraźnię uczniów, poszerza ich słownictwo i wiedzę ogólną. Jest to podstawa kreatywności i przedsiębiorczości. Sprzyjają temu także konkursy i projekty o różnej tematyce realizowane przez biblioteki: motywują uczniów do działań twórczych, sprzyjają rozwijaniu zdolności oraz odkrywania (często nieuświadomionych) talentów młodych ludzi.

W Szkole Podstawowej nr 143 w Łodzi od wielu lat kształtowanie postaw przedsiębiorczych wplata się w działania biblioteki. Z inicjatywy nauczyciela - bibliotekarza w Szkole Podstawowej nr 143 w Łodzi powstało Koło Przedsiębiorczo - Konsumenckie, w ramach którego odbywają się zajęcia dla uczniów klas V-VII zainteresowanych zagadnieniami ekonomicznymi, konsumenckimi oraz przedsiębiorczością. Nauczyciel-bibliotekarz Elżbieta Pietrzykowska-Tomczak współpracuje z doradcami metodycznymi Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego ds. przedsiębiorczości oraz instytucjami zajmującymi się ochroną praw konsumentów: Miejskim Rzecznikiem Konsumentów i łódzkim oddziałem Federacji Konsumentów.

W 2019 r. uczestnicy zajęć koła brali udział w projekcie edukacyjnym Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego i Narodowego Banku Polskiego „Akademia przedsiębiorczego dzieciaka”. Uczestniczyli oni w wyjazdowych warsztatach w Spale, w wycieczce do Instytutu Pieniądza w Warszawie, a efektem finalnym było przygotowanie przez nich Biznesplanu

Przedsięwzięcia Szkolnego – uczniowie przygotowali biznesplan wydania książki kucharskiej.

Idea połączenia kultury i przedsiębiorczości pojawiała się w działaniach biblioteki Szkoły Podstawowej nr 143 w Łodzi już kilkakrotnie. W 2016 uczestnicy Koła Bibliotecznego realizowali projekt wydawniczy efektem, którego było wydanie wierszy napisanych przez uczniów szkoły na temat ich Malej Ojczyzny – Rudy Pabianickiej.

W 2019 roku bibliotekarka Elżbieta Pietrzykowska - Tomczak została laureatką konkursu zorganizowanego dla nauczycieli przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego „Lider kształtowania postaw przedsiębiorczych". Od wielu lat jest ona organizatorem dwóch międzyszkolnych konkursów, które organizowane były we współpracy z Centrum. Współorganizatorem pierwszego z nich jest także Amerykańskie Centrum Informacji i Kultury. Konkurs „AMERICA AND ITS PEOPLE" adresowany jest do uczniów klas VI-VII szkół podstawowych, a jego celem jest popularyzacja kultury Stanów Zjednoczonych i doskonalenie znajomości językowych uczniów. Ostatnia edycja odbyła się w 2019 roku, potem ze względu na pandemię konkurs został zawieszony.

We współpracy z doradcami metodycznymi ds. bibliotek szkolnych i czytelnictwa oraz doradcami metodycznymi ds. przedsiębiorczości Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, a także Federacją Konsumentów od roku 2013 do chwili obecnej – bez przerw - organizowany jest międzyszkolny konkurs dla uczniów klas III szkół podstawowych „I ty możesz zostać małym przedsiębiorca". Celem konkursu jest zainteresowanie uczniów przedsiębiorczością i czytelnictwem, doskonalenie kompetencji kluczowych, propagowanie właściwych zachowań konsumenckich. Zadania konkursowe dotyczą wybranej książki dla tej grupy wiekowej, w której mali bohaterowie podejmują działania o charakterze przedsiębiorczym. W przygotowanie konkursu włączani są uczestnicy

Koła Przedsiębiorczo-Konsumenckiego, prowadzonego przez nauczyciela - bibliotekarza. Przygotowują oni scenkę tematyczną nt. zachowań konsumenckich, którą później prezentują, opiekują się zespołami uczniów biorących udział w tym konkursie międzyszkolnym.

Organizacja wymienionych konkursów odbywa się we współpracy ze środowiskiem lokalnym. Nagrody dla laureatów konkursów pozyskiwane są dzięki firmom działającym w południowo-zachodniej części Łodzi. Kilkakrotnie fundatorem nagród była IKEA.

Kształtowaniu przedsiębiorczości sprzyjają oczywiście tematy dotyczące ekonomii, pieniędzy, biografie ludzi sukcesu, prawa konsumenckiego. Jednak najważniejsze jest rozłożone na wiele lat kształtowanie umiejętności, które charakteryzują człowieka przedsiębiorczego. Nie można zaprzeczyć, że biblioteka szkolna włącza się w ten obszar pracy szkoły realizując swoje statutowe zadania oraz działania i projekty, adresowane do uczniów szczególnie zainteresowanych tym tematem.